

Leto XIX. Stev. 180

DIREKTOR BORBE
VLADKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
MIROSLAV VITOROVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. — Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA BORBA

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

Ljudska pravica
ustanovljena 8. oktobra
1943 med narodnoosvo-
bodilno borbo je izha-
jala kot 16-dnevnik in
tednik od osvoboditve
do 1. jul. 1949 kot dne-
vik, nato pa kot tednik
od 1. junija 1950 izhaja
kot »Borba« za slovenijo

OB ZAKLJUČKU OBISKA ETIOPSKEGA VLADARJA

Haile Selasie v Grčiji

Prisrčno slovo na »Galebu« v krfskem pristanišču — Odlikovanja in darila posadki »Galeba« — Z grško križarko »Ely« na poti v Pirej

»Galeb«, 28. jul. (Tanjug) Osemdnevno bivanje etiopskega cesarja Haile Selasie, ki je uradno obiskal našo državo, je bilo končano davi ob 9.16, ko je etiopski vladar zapustil našo ladjo »Galeb« in se v spremstvu etiopskega poslanika v Atenah Wosse-na Hailu ter svojega adjutanta s čolnom komandanta grške križarke »Ely« odpeljal na Krf. Cesar je prispel v krfsko pristanišče ob 9.20. Tam ga je sprejel odposlanec grškega kralja Pavla, šef državnega protokola. V pristanišču so bili zbrani tudi prebivalci

Preden je cesar Haile Selasie zapustil »Galeb«, je podaril vsem z našo ladjo potujočim in njenemu komandantu svoje slike

goslovanskih predstavnikov. Pri tem so izjavili, da zapuščajo našo državo s težkim srcem in da odnašajo iz nje najlepše spomine.

Ko je pregledal na krmi postrojeno posadko, je etiopski vladar ob 9.16 z motornim čolnom križarke »Ely« zapustil »Galeb« in se odpeljal proti obali. Tedaj

štiri dni, potlej pa se bo etiopski cesar vrnil v svojo domovino.

Ko se je etiopski cesar izkrcal na kopno, sta ga »Galeb« in križarka »Ely« pozdravila z 21 topovskimi strelci. Medtem je na »Galebu« vihrala grška, na »Ely« pa jugoslovanska zastava. Ob 11. uri je »Galeb« dvignil sidro in odplul v domovino.

V spomin padlih borcev iz prve svetovne vojne

Krf, 28. julija (Tanjug). Danes opoldne je komandant Jugoslovanske vojne mornarice viceadmiral Mate Jerković spustil z

BALKANSKA ZVEZA Trije zunanji ministri se bodo sestali 6. avgusta na Bledu

Beograd, 28. jul. (Tanjug). Danes je bil v Beogradu, Atenah in Ankari objavljen naslednji skupni komunikat:

Vlade Grčije, Turčije in Jugoslavije so se sporazumele, da se bodo trije zunanji ministri sestali 6. avgusta popoldne na Bledu.

s podpisom in zlate medaljone. Potem je etiopski poslanik v Beogradu g. Desalenj sporočil, da je etiopski vladar odlikoval devet oficirjev jugoslovanske vojne mornarice. Z redom Velikega oficirja reda Menelika II. sta odlikovana kapitan bojnega broda Ivan Vulin in kapitan fregate Stanislav Abram. Z redom Velikega oficirja Etiopske zvezde so odlikovani kapitan fregate Branimir Bogić, poročnik bojnega broda Josip Dundov in kapitan korvete Ante Jakovljević, s katerim so oficirji Kuzman Smiljević, Vido Djuričković, Danilo Radičević in Milenko Sikić odlikovani z redom komandanta Etiopske zvezde.

Ko se je »Galeb« približal krfskemu pristanišču, so z grške križarke »Ely« izstrelili 21 topovskih strelcev v pozdrav etiopskemu vladarju. Točno ob 9. uri, v trenutku, ko je »Galeb« začel spuščati sidro, je nad pristanišče priletela eskadrila 12 letal. Na »Galebu« so po vsej dolžini izobesili zastavice v svečanem redu. Tedaj je odpeljal od obale čoln grške mornarice, v katerem je bil etiopski poslanik v Atenah, letala pa so se zmeraj letala nad pristaniščem.

Potem ko je nekaj minut govoril z etiopskim poslanikom v Atenah, je cesar Haile Selasie prišel na manevrski krov naše ladje, kjer se je poslovil od komandanta jugoslovanske vojne mornarice Mateja Jerkovića in naših dostojanstvenikov, ki sta ga spremljala med bivanjem v Jugoslaviji, vršila dolžnosti šefa protokola državnega tajništva za zunanje zadeve Pavla Beljanskoga in jugoslovanskega poslanika v Adis Abebi Zdenka Stambuka. Tudi člani cesarjeve družine in spremstva so se poslovili od ju-

Krf

so iz topov »Galeba« izstrelili 21 častnih strelcev. Posadki dveh rušilcev, ki spremljata »Galeb« od Splita, sta se postrojili na krovu cesarju v pozdrav. To je bil zadnji pozdrav Jugoslavije etiopskemu vladarju, ki smo ga sprejeli v naši državi toplo in prijateljsko. Z motornimi čolni »Galeba« so naši mornarji prepeljali na obalo člane cesarjeve družine in spremstva.

Cesarja Haile Selasija je na Krfu pozdravil v imenu grškega kralja šef državnega protokola z mnogimi prebivalci Krfa. S Krfa se bo etiopski vladar odpeljal na križarko »Ely« v Pirej. Njegov uradni obisk v Grčiji bo trajal

ladje »Galeb« ob otoku Krfu v morje venec Jugoslovanske vojne mornarice v spomin na padle jugoslovanske borce iz prve svetovne vojne, ki so tam pokopani. Godba je zaigrala posmrtno koračnico, medtem ko so bile posadke »Galeba« in rušilcev, ki ga spremljajo, razvrščene v pozdrav, zastave pa spuščene na pol droga. Ko so venec spustili v morje, so z enominutnim molkom počastili spomin na padle borce, zatem pa je godba zaigrala jugoslovansko himno. Pri spuščanju venca Jugoslovanske vojne mornarice so bile navzoče vse osebnosti, ki so spremljale etiopskega vladarja Haile Selasija.

Atene v zastavah

spričo obiska cesarja Haile Selasija

Atene, 28. jul. (Tanjug) V Atenah je že vose pripravljeno za sprejem etiopskega cesarja Haile Selasija, ki prispe v pirejsko pristanišče jutri dopoldne. Siroke ceste, po katerih se bo peljal etiopski cesar, so okrašene z etiopskimi in grškimi zastavami. V bližini starodavnega Zevsovega sve-

tišča so postavili velik slavolok, okrašen z zastavami obeh prijateljskih dežel. V Atenah na vsakem koraku poudarjajo prijateljske stike med Grčijo in Etiopijo, zlasti pa prepričanje, da bo obisk uglednega gosta pripomogel k njihovi poglobitvi.

Atenski tisk zadnje dni toplo piše o etiopskem cesarju in njegovem bivanju v prijateljski Jugoslaviji. Ta obisk so v Atenah spremljali z veliko pozornostjo in poudarjali med njim poglobljeno prijateljstvo med obema deželama. Razen vesti o bivanju etiopskega cesarja v Jugoslaviji so atenski časniki objavili tudi več fotografij.

Jez v Jablanici so preizkusili

Zatvornice so dobro prestale preizkušnjo

Jablanica, 28. julija. Na jablaniškem jezu so morali preizkusiti jekleni zatvornici. Če se ne bi hitro spustili prav

do dna, bi ju lahko deroča voda celo zlomila. Naglo spuščanje pa bi zahtevalo še več dela, ker bi v nekaj urah voda zelo upadla. Na Neretvi bi morali iz malone izsušene struge, od jezu do Jablanice, dobrih 6 km daleč nositi ribe, da ne bi poginile. Pri tem bi Neretva pri Jablanici do izliva v morje znatno upadla. Samo tokrat se deroča reka ni upirala graditeljem. Zatvornici se sploh nista tresli.

Počasi so spustili prvo, za njo pa še drugo zatvornico in ugotovili, da ne bosta dosegli izsušenega korita, ker je voda polagoma odtekala. Tudi v prvem delu se struga ne bo izsušila. Voda je naglo naraščala na tisti strani jezu, kjer bo umetno jezero. Strokovnjaki so se v čolnu približali zatvornicam in bili so zadovoljni, ker je preizkušnje pokazalo, da bodo z njima lahko regulirali tok Neretve. Zdej je vse pripravljeno, da bo voda napolnila umetno jezero.

S. Korač

Ciper terja priključitev h Grčiji

Atenski tisk ugotavlja, da utegne Velika Britanija izgubiti grško prijateljstvo

Atene, 28. julija (Tanjug). Nad 550 predstavnikov ciprskega ljudstva je sprejelo na prvi seji ciprske skupščine v Nicosiji resolucijo, v kateri zahtevajo priključitev Cipra h Grčiji, in poudarjajo, da se bo ciprsko ljudstvo z vsemi silami borilo za izpolnitev te zahteve.

Atenski tisk kritizira v daljših uvodnikih in komentarjih zadnje uradne izjave v britanskem Spodnjem domu, da je ciprsko vprašanje notranja zadeva Velike Britanije. Vlado glasilo »Akr« polno nadalje poudarja, da sta se grški

Z VČERAJSNJE SEJE ANGLEŠKE VLADE

Naše stike z Egiptom bomo postavili na nove temelje prijateljstva

je izjavil zunanji minister Anthony Eden.

London, 28. jul. (AFP). Na današnji seji je angleška vlada proučevala več vprašanj, ki jih je treba urediti pred poletnim razpustom parlamenta. Na seji vlade, ki ji je predsedoval Winston Churchill, so proučili sporazum o Sueskem prekopu in izmenjavo angleško-kitajskih in kitajsko-ameriških not o sestrelitvi kitajskih in angleških letal pri otoku Hajnanu.

Angleška vlada je obravnavala tudi imenovanje novih ministrov. Pred tednom dni je odstopil minister za kmetijstvo Thomas Dudgeon, pred nekaj dnevi pa minister za kolonije Oliver Lyttelton. Vse kaže, da predsednik vlade Churchill Lytteltonovega odstopa še ni sprejel.

Na današnji seji je vlada baje sklenila, da se bo jutri ali v petek začela v parlamentu debata o sporazumu, doseženem v Kairu o oporiščih Sueskega prekopa.

Ko je zunanji minister Anthony Eden v Spodnji zbornici podal izjavo o glavnih določbah anglo-egiptovskega sporazuma o Sueskem oporišču, je poudaril, da bodo s tem sporazumom po mnenju vlade ohranjene bistvene angleške koristi na tem področju v luči modernih pogojev. Ko je branil sporazum pred kritiko, je Eden rekel:

»Mi smo prepričani, da morajo naši obrambni dogovori na Srednjem vzhodu in drugod sloneti na privoljiti in sodelovanju zainteresiranih narodov. Mi upamo, da nam bo zdaj omogočeno, da bomo naše stike z Egiptom postavili na nove temelje prijateljstva in razumevanja. Mislimo, da je to tudi namen egiptovske vlade. Tako pomeni sporazum prispevek k ublažitvi napetosti na Srednjem vzhodu.«

Potem je Eden poudaril namen vlade, da bo še enkrat po-

udarila obveznosti iz tristranske deklaracije z dne 3. maja 1950, ki se tiče miru in stabilnosti med arabskimi državami in Izraelom.

»Proučeval sem to vprašanje,« je pripomnil Eden, »s francoskimi in ameriškimi prijatelji, ki so tudi pripravljeno še enkrat potrditi to deklaracijo.«

Na izjavo konservativnega narodnega poslanka Ashetona, da so milijoni državljanov Velike Britanije in dežel Commonwealtha sprejeli vest po sporazumu kot udarec, je Eden pripomnil, da je bila angleška vlada v stalnih stikih z vladaми Britanske skupnosti narodov in da je dobila njihovo popolno soglasje.

Na vprašanja laburističnih poslancev je angleški zunanji minister odgovoril, da so pri podpisu sporazuma upoštevali koristi in varnost Izraela. Na vprašanje laburista Shinwella, ali nameravajo po podpisu sporazuma Egiptu pošiljati orožje, ker je v tristranski deklaraciji poudarjeno, da ni moč pošiljati orožja nobeni arabski deželi brez čvrstega poročstva, da ne bo uporabljeno proti kateri koli drugi deželi Srednjega vzhoda, je Eden odgovoril, da sporazum v nobenem primeru ne nalaga Veliki Britaniji, da bi morala pošiljati Egiptu orožje.

Angleška vlada je danes na seji sklenila, da se bo jutri popoldne začela debata o anglo-egiptovskem sporazumu o Suez. Vlada bo pozvala Spodnjo zbornico, naj sporazum odobri. Politični krogi pričakujejo, da opozicija ne bo nastopila s spremizovalnimi predlogi. Če pa bi to vendarle storila, bi nastal v parlamentu zanimiv položaj. Če pa laburisti ne bi odobrili sporazuma, bi vlada padla, ker je mnogo konservativcev sklenilo glasovati proti anglo-egiptovskemu sporazumu.

Ko je lord Henderson danes začel v Zbornici lordov debato o zunanji politiki, je poudaril, da je dejstvo, da je predsednik francoske vlade Mendès France napravil konec dolgi in dragi indokitsajski vojni, »pozitivna prednost«.

Vprašanje sprejema Kitajske v Združene narode in bodočnost Formoze sta po Hendersonovem mnenju dva glavna problema za ohranitev miru v Aziji. »Mi moramo priznati,« je rekel, »da vprašanja Kitajske ni moč neskončno odlašati in da bo treba kmalu sprejeti v Združene narode ne le Kitajsko, marveč tudi druge izključene države.«

Naša samouprava v gospodarstvu

po mislih brazilskega socialističnega voditelja

Rio de Janeiro, 28. jul. (Tanjug). V izjavi, ki jo je dal vladnemu glasilu »Ultima Ora«, je generalni tajnik brazilske socialistične stranke Domingos Velasco poudaril, da je »nad vse zadovoljen z obiskom v Jugoslaviji, katere izkušnje spremljajo z največjim zanimanjem socialisti po vsem svetu.« Velasco se je kot gost SZDL mudil v Jugoslaviji od 23. do 28. maja t. l. Izjavil je, da so ga v Jugoslaviji zelo prišerno sprejeli in da je lahko brez slehernih omejitev videl vse, kar je želel.

Govorec o delavskem samoupravljanju v gospodarstvu ter

politiki na vasi, je Velasco poudaril, da je proučil jugoslovanske izkušnje. Socializem ne gre zamenjavati z državnim kapitalizmom.

Socializacija podjetij ne pomeni, da jih izročajo državi, pač pa tistim, ki v njih delajo. Podjetja morajo upravljati delavci prek svojih svobodno izvoljenih predstavnikov, je poudaril Domingos Velasco ter pripomnil, da je stališče jugoslovanskih voditeljev povsem pravilno. Nazadnje je pristavil: »Vrnil sem se iz Jugoslavije kot prijatelj te lepe dežele.«

EVROPSKA OBRAMBNA SKUPNOST

Sestanek ministrov - podpisnik pogodbe bo bržkone v prvi polovici avgusta

Pariz, 28. jul. (Tanjug). Konferenca zunanjih ministrov šest držav, ki so podpisale pogodbo o evropski obrambni skupnosti, bo bržčas v prvi polovici avgusta. Točen datum in kraj sestanka še nista določena. Po nekaterih poročilih ta konferenca bržkone ne bo v Bruslju, kakor je bilo prvotno določeno, pač pa v Haagu.

Malone zanesljivo pa je, da bo predsednik francoske vlade Pierre Mendès-France, ki se pred dvajsetimi dnevi konferenca ni hotel udeležiti ter je bila le-ta odložena, vsekakor sodeloval na bližnjem sestanku in bo ob tej priložnosti razložil zunanji ministrom prizadetih držav stališče svoje vlade do problemov EOS, še preden se bo v francoski Narodni skupščini začela razprava o evropski obrambni skupnosti.

V zvezi z razgovori, ki sta jih imela na zahtevo predsednika vlade Mendès-France obrambni minister general König ter minister za trgovino in industrijo Bourge Minouri (prvi je nasprotnik, drugi pa pristaš EOS), da bi se približala nasprotujoča si stališča do ratifikacije pogodbe o EOS, so v dobro poučenih krogih zvedeli, da ti razgovori doslej še niso obrodili ugodnih sadov.

Dulles: Anglo-egiptovski sporazum - začetek novega obdobja tesnega sodelovanja med Bližnjim vzhodom in zahodnimi državami

Washington, 28. julija (AFP). Zunanji minister Dulles izraža v pismeni izjavi predstavnikom tiska upanje, »da bo anglo-egiptovski sporazum o suezskem oporišču označil začetek novega obdobja tesnega sodelovanja med deželami Bližnjega vzhoda in zahodnimi deželami.«

Dulles je poudaril, da je s tem sporazumom odpravljeno »vprašanje, ki je kalilo ne le odnose med Veliko Britanijo in Egiptom, marveč tudi odnose med zahodnimi deželami v celoti in arabskimi deželami.«

»S tem sporazumom,« je nadaljeval minister Dulles, »so postavljeni novi in trajnejši temelji za mir in varnost na Bližnjem vzhodu. ZDA so sprejele s posebnim zadovoljstvom izjavo Egipta, da bodo suezsko oporišče dali na razpolago Veliki Britaniji ob morebitnem napadu na to področje.« Dulles je tudi pripomnil, da je njegova država zadovoljna, da sta Velika Britanija in Egipt pripoznala pomen Sueskega prekopa in sklenila splošno letno 1888 sklenjeno konvencijo o prosti plovbi po Sueskem prekopu.

Na koncu je minister Dulles dejal, da so v ZDA napravili

Eisenhower o Nemčiji

Washington, 28. jul. (AP) — Predsednik ZDA Eisenhower je danes izjavil, da ni pripravljen sprejeti kakšne korake bi utegnili storiti glede poročev za suverenost Zahodne Nemčije.

To je izjavil na današnji redni tiskovni konferenci v odgovoru na vprašanje, kakšno je njegovo stališče do resolucije, ki jo je sprejel senatni odbor za zunanje zadeve.

Naserjeva izjava

Kairo, 28. julija (AFP). Predsednik egiptovske vlade Gamal Abdel Naser je danes izjavil ljudstvu, zbranemu okrog poslojpa predsedstva vlade, da bo Egipt, ki stopa v novo obdobje, »nestrpen tako dolgo, dokler ne bo poslednji tuji vojak zapustil njegovega ozemlja.« Polkovnik Naser je pripomnil, da je Velika Britanija potrdila načelo umika, ne da bi pri tem postavljala kakršnekoli pogoje glede egiptovskega sodelovanja v sistemu skupne obrambe.

JESENICE se pripravljajo na veliko slavje

Glavne proslave bodo v soboto in nedeljo

Jesenice, 28. julija. Stara revolucionarna tradicija delavskih Jesenic je povzročila, da so se jeseniške delovne množice takoj po prihodu okupatorja 1941. leta dvignile v vstajo. Že dne 1. avgusta 1941. leta se je Cankarjeva četa spustila v prvi odkrit oborožen boj z Nemci na Mežakliji. V tem spopadu sta padla dva partizana. V spomin na ta zgodovinski dogodek je LOMO Jesenice na predlog ZB proglasil 1. avgust za občinski praznik.

Hkrati z občinskimi prazniki po bodo letos proslavili na Jesenicah še več zgodovinskih dogodkov. Železarna praznuje 85-letnico svojega obstoja, Jesenice so bile pred 25 leti proglašene za mesto, Neodvisna delavska stranka je pred 30 leti razvila prvi rdeči prapor na Jesenicah, godba na pihala DPD »Svobode« pa praznuje 75-letnico.

Proslave v počastitev vseh teh pomembnih zgodovinskih dogodkov so se pričele že v sredo 28. t. m., s slovesno otvoritvijo 1. metalurško šahovskega prvenstva Jugoslavije. V to tekmovalstvo so se vključili šahisti iz ravske železarnice, celjske cinkarne, Litostroja, železarnice v Sisku, Zenici in Smederevu ter iz borskega rudnika. Popoldne so na Jesenicah priredili tudi partizanski marš, zvečer pa so odprli cesto od gasilskega doma do bolnice. Ta cesta, ki je dolga 800 m, je zveznega značaja, vendar jo je zgradil LOMO s svojimi sredstvi.

Danes se bodo na Jesenicah nadaljevala šahovska tekmovanja, razen tega pa se bodo pomerili motoristi v ocenjevalni vožnji na progi Jesenice—Podnart—Radovljica—Bled—Jesenice. Godba »Svobode« pa bo zvečer na kazinskem vrtu priredila koncert.

V petek 30. t. m. bodo odprli tehnični muzej v nekdanji gradščini na Stari Savi. Obiskovalci muzeja se bodo tu lahko seznanili z zgodovino fužinarstva na Gorenjskem, saj muzej hrani nekatere fužinarske naprave, ki so jih v srednjem veku uporabljali v Bohinju, Kropi, pri Križu, na Stari Savi, na Jesenicah in drugod. Odprli bodo tudi razstave v metalurški šoli. Urbanistična razstava bo s slikami in maketami prikazala razvoj mesta. Razstavljeni bodo tudi obrtniki, foto- in radioamaterji ter jeseniški umetniki samouki. Na Senožetih bodo odprli nov gasilski dom, ki ga je zgradila Železarna.

Glavne proslave pa bodo v soboto in nedeljo. V soboto bodo v Titovem domu slavnostne seje centralnega in obratnih delavskih svetov ter množičnih organizacij v železarni v počastitev 85-letnice železarnice. Nato bodo v hotelu Korotan obdarili 146 otrok ter okrog 100 mater padlih borcev. Popoldne bo v Titovem domu skupna slavnostna seja LOMO, delavskih svetov vseh jeseniških podjetij ter družbenih organizacij iz mesta. Na tej seji bo LOMO proglasil

častne občane jeseniškega mesta. Tudi v soboto so na sporedu številne športne prireditve. Pred gimnazijo bodo pod večer prispele partizanske patrulje od vseh spomenikov padlim borcem na področju občine. Ob šestih zvečer bo pred gimnazijo obdarovanje, na katerem bo govoril predsednik LOMO tov. Maks Dolinar, Godba

na pihala »Svobode« Javornik bo priredila koncert v letnem gledališču v Ukovi, prav tam pa bo nato predstava Cufarjeve drame iz delavskega življenja »Polom«, ki bo to pot prvič na jeseniškem gledališkem odru.

V nedeljo 1. avgusta bo pomembno slavje na Mežakliji. Na Obrancih bo partizanska patrulja

namreč odkrila spomenik na kraju, kjer so se jeseniški partizani na ta dan pred trinajstimi leti prvič očitno spopadli z Nemci. V mestu bodo dopoldne razvili sindikalni prapor in razdelili 18 prvoborcem spominske knjige, nato pa bodo razglasili rezultate večdnevniških športnih tekmovanj in razdelili tekmovalcem nagrade.

Ob 10. uri dopoldne pa bo v nedeljo pod Mežakljo veliko politično zborovanje, na katerega bodo prišli razen Jeseničanov tudi prebivalci iz vsega radovljiškega okraja in tudi iz ostalih krajev Gorenjske.

Jesenice se že več dni skrbno pripravljajo na to veliko slavnost. Nekatera poslopja so prebelili, ob cestah pa že postavljajo slavoloke. Prav tako se pridno pripravljajo na praznične sporniki ter kulturno umetniška društva in skupine.

M. Z.

Večerna slika na Jesenicah

BLAGOVNA IZMENJAVA Slovenskega Primorja z Italijo

terja specifično organizacijo izvoznih podjetij

Ze pred leti je položaj, ki je nastal po razmejitvi z Italijo, narokoval posebno ureditev drobne blagovne izmenjave med Slovenskim Primorjem in Italijo in sklenitev tako imenovanega goriškega sporazuma o obmejnem blagovnem prometu. Ta sporazum upošteva specifične pogoje prometa med našimi obmejnimi okraji ter goriškimi in videmskimi področji. Gre zlasti za tiste proizvode, s katerimi se n. pr. Gorica najlaže oskrbuje iz naših obmejnih okrajev, oziroma za katere predstavlja sosedno italijansko področje najbližji in najprimernejši trg. Ta sporazum se izvaja v okviru letnega kontingenta 600 milijonov lir, vendar so možnosti, da se ta okvir še poveča. Podoben je položaj na obmejnem področju pri Trstu, kajti tudi Trst je v marsičem navezan na preskrbo iz naših obmejnih okrajev. Tudi ta promet se lahko še bistveno poveča, o čemer se prav zdaj razpravlja v okviru pogajanj med našo trgovinsko delegacijo in predstavniki vojne uprave cone A.

Ves drobnji obmejni blagovni promet z Italijo in Trstom posreduje zdaj štiri podjetja v Slovenskem Primorju — »Primorjeksperte« v Novi Gorici, »Jadrans« v Sežani, »Postojna« in »Soča« v Mostu na Soči — ki izvažajo v Italijo oz. v Trst drva in druge lesne proizvode ter žvino, gradbeni material, kakor opeko in cement in pa vrsto drobnih proizvodov kakor jajca, mleko in mlečne izdelke, perutnino, sadje, suhe gobe, seno, čreva, zobotrebec, božična drevesca in celo pesek, zemljo ali premogovne ogorke kot surovino za gradbeni material.

Organizacija teh podjetij seveda docela ne ustreza načelom, ki so bila postavljena ob ponovni registraciji naših zunanjetrgovinskih podjetij, je pa za specifične pogoje tega prometa najprimernejša. Načelo specializacije je brez dvoma pravilno za velika zunanjetrgovinska podjetja, vendar je treba to načelo uporabljati življenjsko in tako, da se čim bolj razvije naš izvoz. V ostalem je tudi namen specializacije, zboljšati in razširiti našo zunanjo trgovino. V primeru podjetij iz Slovenskega Primorja, ki se ukvarjajo z drobnim obmejnem prometom, pa bi dosledno izvajanje načela specializacije imelo za posledico, da do izvoza teh drobnih proizvodov sploh ne bi prišlo. Velika specializirana podjetja v celoti dajejo precejšen prispevek k našemu skupnemu izvozu.

Ker zahteva zvezna Uprava za zunanjo trgovino, da se v zvezi s ponovno registracijo specializirajo za določene sorodne stroke tudi omenjena štiri zunanjetrgovinska podjetja iz Slovenskega Primorja, ki so bila ustanovljena prav za izvajanje goriškega sporazuma in za drobnji obmejni blagovni promet, je bilo večeraj v Trgovinski zbornici za LRS posvetovanje predstavnikov teh podjetij skupaj s predstavniki prizadetih okrajnih ljudskih odborov in lokalnih trgovinskih zbornic. Udeleženci tega posvetovanja so zavzeli soglasno stališče, da je treba v zvezi z registracijo upoštevati specifične pogoje, v katerih delajo ta podjetja in poseben položaj primorskih okrajev v trgovinski izmenjavi z Italijo in Trstom, kar narekuje tudi specifično organizacijo izvoznih podjetij, kakršna v drugih obmejnih področjih verjetno ni potrebna.

Specializacija bi zlasti onemogočila izvajanje goriškega sporazuma, ki se nanaša predvsem na droben blagovni promet najrazličnih strok, oziroma na blago, ki se v teh okrajih zbira Gre za majhne količine posameznih, toda številnih kupčijskih poslov z inozemskimi kupci, ki po večini niso specializirana zunanjetrgovinska podjetja. V primeru specializacije primorskih izvoznih podjetij po strokah, bi večina tega prometa odpadla, ker ga redni izvoz ne bi mogel zajeti. Omeniti je treba tudi to, da se blago po goriškem sporazumu izvažajo, oziroma uvažajo brez kakršnih posebnih olajšav, večinoma s cestnimi vozili in se tudi obračunava v kliringu. Specifično ureditev te iz-

vozne in uvozne trgovine narekujejo gospodarski interesi obmejnih okrajev in ekonomsko politični razlogi. V ostalem pa predstavlja tudi sedanja organizacija prizadetih podjetij posebno vrsto specializacije, saj je poslovanje teh podjetij usmerjeno zgolj na promet s proizvodi obmejnih okrajev in zgolj z Italijo. Na posvetovanju je bila določena posebna delegacija, ki bo na merodajnih mestih tolmačila specifične potrebe primorskih okrajev glede na obmejno blagovno izmenjavo z Italijo.

F. S.

ZACEL SE JE

II. kongres filatelistov Jugoslavije

Delegati so se izrekli za manjšo nominalno vrednost in večjo naklado znamk

Ljubljana, 28. julija. — Danes se je v Palači PTT v Ljubljani začel II. kongres Zveze filatelistov Jugoslavije pod predsedstvom ing. Zive Djordjeviča. Poročilo, ki ga je podal v imenu upravne odbora Zveze predsednik Djordjevič, zelo ostro kritizira emisijsko politiko Generalne direkcije PTT in poštne uprave VUJN Svobodnega tržaškega ozemlja, češ da sta z izdajanjem znamk z visoko nominalno vrednostjo in nizkimi nakladami povzročili, da si jih člani ne morejo nabaviti in da so začeli v velikem številu iz organizacije izstopati.

Stališče organizacije filatelistov je, naj se v prihodnje izdaja manjše število serij, v kolikor pa gre za priložnostne, slavnostne izdaje v čast znamenitih zgodovinskih obletnic ali dogodkov iz našega sodobnega dogajanja, ki prispevajo h krepitvi naše države in njene popularnosti v svetu, naj bi ne glede na število serij obe imenovani upravi izdajali kvali-

tetne in številne znamke z nizko nominalno. Zveza filatelistov se je v imenu zborujočih delegatov izrekla tudi proti izdajanju ključnih znak, ki so bile često predmet številnih spekulacij, in proti mnogim omejitvam, ki so v navadi zlasti ob izdajah priložnostnih znamk. Zveza tudi zahteva, naj bodo vse pošte v državi, tudi najmanjše, sorazmerno oskrbovane z velikimi količinami takšnih serij ter naj le te uporabljajo v poštnem prometu daljši čas, čimer bo omogočena nabava teh znamk vsakemu filatelistu, pa tudi vsakemu državljanu.

Predsednik v svojem poročilu pa tudi delegati v razpravi so grajali ozkost obstoječe uredbe o načinu filatelistične izmenjave in inozemstvom, češ da je v zamejstvu mnogo lažje dobiti pozamejne serije naših znamk, kot pa doma. Obsojali so tudi ozke komercialne vidike poštne uprave, ki je zlasti v zadnjem času začela izdajati znamke z visokimi nominalnimi vrednostmi, kot n. pr. letalske znamke z nominalno po 200 in 500 din in franko ter portno znamke po 70 in 100 din. Tudi znamke seserantov so dosegle nominalno 300 din.

Razumljivo je, da takšna emisijska politika gotovo ne daje pobude za večjo število članstva, zlasti med mladino, ki so ji mnoge serije naših znamk nedosegljive. Tako se je n. pr. število članstva v Filatelistični zvezi Srbije z ozirom na lansko leto do srede tega leta zmanjšalo za 247 ali 41%, število članstva na Hrvaškem tudi za 41%, v Sloveniji za 25% itd.

Na koncu so delegati soglasno sprejeli svoje sklepe in jih predložili Svetu za izdajanje znamk pri Generalni direkciji PTT in poštni upravi VUJN Svobodnega tržaškega ozemlja.

N. Z.

Veliko zanimanje za gospodarsko razstavo v Mariboru

Maribor, 28. jul. Za največjo gospodarsko razstavo v Sloveniji, ki je vsako leto v Mariboru, se je do slej priglasilo 120 razstavljalcev iz vseh krajev naše države. Za razstavo, ki bo odprta od 7. do 15. avgusta, se zanimajo tudi avstrijski in zahodnonemški razstavljalci.

Hkrati organizirajo tudi posebno kmetijsko razstavo ter razstavo vin iz severovzhodnih krajev Slovenije.

Obratne ambulante bi znatno izboljšale zdravstveno stanje delovnih ljudi

S seje Sveta za ljudsko zdravstvo LRS

Ljubljana, 28. julija. Danes dopoldne je zasedal Svet za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo LRS in razpravljal o problemih porodništva v naši republiki, o strokovnih navodilih za babice in o delu obratnih ambulanz ter obratnik zdravnikov.

VPRAŠANJE PORODNIŠTVA

Po dveh referatih, ki sta osvetlila probleme porodništva v naši republiki, se je razvila obširna diskusija. Člani Sveta so razpravljali o gradnji novih porodnišnic oziroma porodniških oddelkov bolnic, zlasti v Prekmurju in na Primorskem, o vprašanju porodnišnice na Koprskem, razpravljali so o problemih ljubljanske porodniške klinike, ki je premajhna, o sodelovanju babice na domu pri porodu ter o vprašanju ginekologov. Diskusija je pokazala, da je v Ljubljani nujno potrebno razširiti porodniško kliniko, da pa bo treba podvzeti še druge ukrepe, da bo mogoče omiliti hudo stisko s prostori. Tako bi se bilo treba odločiti ali za omejevanje porodov na kliniki ali pa porodnice z normalnim porodom takoj po porodu vračati v domačo oskrbo. Po drugih porodnišnicah, oziroma porodniških oddelkih bolnic v Sloveniji trenutno še ni take stiske s prostori, vendar pa je pereče vprašanje porodnišnice v Prekmurju in na Primorskem. Po razpravi je Svet sprejel nekaj sklepov za izboljšanje porodništva in rešitev njega najnujnejših problemov. Tako so sklenili, da bo treba po dokončanju zdravstvenih objektov, ki jih sedaj

grade, dati v prihodnjih letih prioriteten potrebam porodnišnic. V Ljubljani naj bi dozdaj porodniško kliniko in prostore za nove laboratorije. Svet za zdravstvo bo predlagal tudi MLO, da z materialnimi sredstvi sodeluje pri teh delih za razširitev porodniške klinike. Vprašanje porodnišnic v Murški Soboti in Novi Gorici se bo reševalo skupaj z gradnjo novih bolnišnic v teh krajih. Svet za zdravstvo bo nadalje proučil možnost ustanovitve manjše porodnišnice v zdravstvenem domu v Škofiji Loki. Ljudskima odboroma v Slovenji Gradcu in Brežicah pa bo priporočil, da v okviru razširitve njihovih bolnic upoštevata predvsem potrebe porodništva. Prav tako so na današnji seji sklenili, da je treba pripraviti načrte za izgradnjo porodnišnice v Kočevju.

V zvezi s porodništvom so na današnji seji Sveta za ljudsko zdravstvo sprejeli tudi strokovna navodila za opravljanje babiške službe. Ta predstavljajo nekaj do datek zakonu o babiški službi in vsebujejo vse predpise glede babiške službe, pa tudi strokovna navodila za babice. Svet za zdravstvo ta navodila izdal v posebni knjižici.

ZA IZBOLJŠANJE ZDRAVSTVENE ZAŠČITE DELAVCEV

Ker se je pokazalo, da poliklinična služba ne more zadovoljiti vseh potreb in rešiti vseh problemov zdravstvene pomoči, se je nedavno tega rodila misel ustanoviti po večjih podjetjih obratne ambu-

lante. Te obratne ambulante naj bi pripomogle tudi k zmanjšanju visokega števila neupravljenih izostankov na račun navideznih bolnišnic, obenem pa naj bi sodelovale pri borbi zoper profesionalne bolnišnice. Zdravstveno osebo obratnih ambulanz pa bi opravljal tudi preventivno zdravstveno službo. Obratne ambulante so ponekod že ustanovili, drugod se na to šele pripravljajo. Da bi uredili njih delovanje enotno in s teoinimi predpisi zagotovili njih nemoteno poslovanje, je Svet za zdravstvo izdelal pravilnik o organizaciji in delu obratnih ambulanz. Ta pravilnik se danes na seji Sveta podrobno proučili in tudi sprejeli z nekaterimi spremembami. Obširna je bila zlasti diskusija o problemu razmejitev kompetenc med obratnimi zdravnikom in zdravnikom sektorske ambulante, zlasti v pogledu odločanja o delazmožnosti. Nekatera podjetja, ki namreč obratne ambulante že imajo, so se postavila na stališče, da smejo samo obratni zdravniki odločati o tem. Za to stališče so se ogrevali tudi nekateri člani Sveta, drugi pa so bili mnenja, da bi to ogrozilo enovitost zdravstvene službe zlasti v večjih mestih. Obsežnejša je bila tudi razprava o nagrajevanju zdravnikov obratnih ambulanz, vendar je prevladalo mnenje, naj bodo tudi obratni zdravniki plačani od ljudskih odborov, ne pa od podjetja, od katerega smejo dobiti le nagrade.

Na koncu današnje seje je Svet razpravljal še o nekaterih tekočih zadevah.

R.

Devizni tečaj 28. julija

Valuta	Ljubljana	Zagreb	Sred. drž.	ražlo v %
1 ameriški dolar	942.—	941.50	941.48	213.83
1 angleški funt	2.468.—	2.467.50	2.467.93	198.80
100 nemških mark	20.925.50	20.925.22	20.931.57	180.44
100 belgijski frankov	268.50	268.20	268.20	200.04
100 franci frankov	18.829.50	18.830.—	18.829.59	174.46
100 švic. frankov	143.50	143.—	143.57	199.10
100 ital. lir	143.—	143.—	142.88	197.67
100 Lit. STO	143.—	143.—	142.88	197.67
100 Lit. Gorica	107.50	107.50	107.50	123.96
100 holand. forintov	22.565.—	22.565.—	22.565.—	185.82
100 šved. kron	16.650.—	16.650.—	16.650.—	187.11
1 egipt. funt	—	—	1.950.—	129.84
1 obr. dolar Avstrija	849.—	847.—	847.21	182.40
1 obr. dolar Danska	—	785.27	785.27	145.09
1 obr. dolar Grčija	—	748.—	745.22	148.41
1 obr. dolar Turčija	634.92	635.—	634.95	111.65
1 obr. dolar Izrael	—	635.—	635.—	111.67
1 obr. dolar Paragvaj	—	603.—	603.—	101.—

Pripombe: Promet srednji, največ je bilo zaključenih Fatg. Lit. Lit. STT. In obr. dolarjev Turčija in švic. Malo so se dvignili tečaj Lit in Lit STT, ki v zadnjem času vedno rahlo rastejo ter Lit in obr. dolarjev Avstrija, katerih ponudba je majhna.

V RAZOROŽITVENI KOMISIJI OZN SO ZAKLJUČILI RAZPRAVO

DANES PO SVETU

Razlike niso nepremostljive

SPORAZUM O SUEZU

Sovjeti naj bi se odločili za osnovna poročstva, privolili v kontrolo razorožitve in v nadaljnje znižanje tako imenovane konvencionalne oborožitve

Komaj sedem dni po sporazumu o premirju v Indokini je bilo suezsko vprašanje ertano z dnevnega reda. Četudi po obsegu in po nevarnosti, ki ga ima za svetovni mir, zaostaja za indokitajskim, je suezski problem pravzaprav po svojem značaju, trajanju in po intenzivnosti podoben indokitajskemu. Spriču teh elementov, zlasti pa spriču časovne poznanosti na ženevski sporazum, ta sporazum potrjuje ne le, da smo zanesljivo stopili v tazo več ali manj učinkovitih diplomatskih pogajanj, marveč tudi, da ima stvar mira čedalje globlje korenine

Potentakem bi lahko z nič manjšo pravico rekli, da je ta sporazum popolno uveljavljenje mladega egiptovskega republikanskega režima, kakaj slednji se je moral že od prvega dne ukvarjati prav s tem vprašanjem. Prav tako pa so tudi to vprašanje temeljito izbrljali za nevarne preizkušnje trdnosti novega režima, kar pa glede na ta režim ni ostalo brez posledice. Sporazum o Suezju je vsekakor izpričevalo uspešno opravljenega izpita novega režima.

Britanije, je težko reči, da bi se kdajkoli bolj trdovratno borila za kakršnekoli biser iz svoje bogate zakladnice, neko tako močnega kolonialnega imperija. Nič pa ne bi bilo bolj napačno in enostransko kakor prepričanje, da Velika Britanija ta svoj najdragocnejši biser izpušča iz rok zaradi slabosti in brez daljnosežnih načrtov in nad.

Sicer pa je realizem, s katerim se čisto odlikujejo britanski državniki, bržkone zmagal v razmišljanju, ali niso mar britanske čete bolj potrebne za varstvo koristi imperija na drugih ogroženih področjih. Pomembnost arabskega sveta bržda ni imela manjšega pomena v tem razmišljanju. S sporazumom o Suezju je odstranjena poslednja večja ovira za ustvaritev varnostnega sistema na Srednjem vzhodu, za katerega se Zahod v toliki meri zanima.

V. Testlé

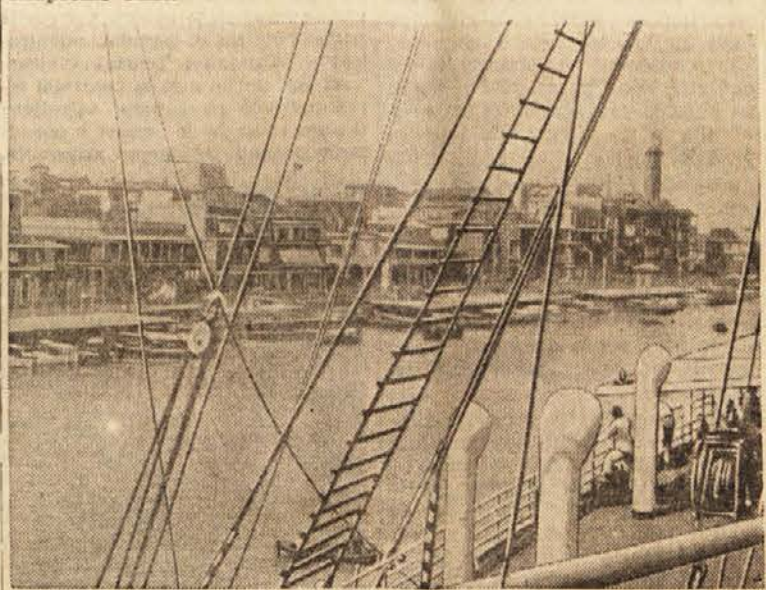
New York, 28. jul. (USIS). — Libanonski delegat Charles Malik je na seji komisije OZN za razorožitev izjavil, da sovjetsko stališče nasproti razorožitvi dokazuje, da Sovjetska zveza ne veruje

odkritosrečno v možnost miroljubnega sožitja med Vzhodom in Zahodom. Svoje trditve je podprl s tem, da Sovjetska zveza ni hotela sestaviti podrobne načrta o vzpostavitvi učinkovitega sistema mednarodne razorožitve in da ni privolila v mednarodno kontrolo nad razorožitvijo. Libanonski delegat pa meni, da bi morala komisija vzlic odklonilnemu stališču Sovjetske zveze nasproti vsemu problemu nadaljevati svoje delo, da ne bi razočarala svetovnega javnega mnenja, ki računa z možnostjo razorožitve.

Po mnenju francoskega delegata Julesa Mocha razlike med gledišči zahodnih držav in Sovjetske zveze niso nepremostljive. Francoski delegat meni, da bi morali Sovjeti na posled izpričati dobro voljo glede sodelovanja, da bi se to vprašanje premaknilo z mrtve točke. Francoski delegat se je znova zavzel za francosko-angliški načrt o atomski razorožitvi, po katerem bi se veselile zavezale, da ne bodo uporabile atomskega in drugega orožja za množično uničevanje, razen v obrambi proti agresiji. Rekel je, da Sovjeti takšnih predlogov ne bi smeli podcenjevati. Potem je kritiziral sovjetske predloge, ker v njih ni osnovnega poročstva in ker puščajo odprta vprašanja, saj kontrole nad razorožitvijo sploh ne omenjajo, tako imenovano konvencionalno oborožitev

pa zmanjšujejo za tretjino. Moch je menil, da so ti predlogi krivični, ker bi koristili deželam, ki imajo zdaj pod orožjem mnogo vojakov, in je zato predlagal, naj bi velike vojske skrčili za večji odstotek kakor majhne.

Danes je komisija začela sestavljati poročilo v svojem delu, ki ga bo predložila generalni skupščini OZN.

Pogled z ladje na Suez

Jugoslovansko-italijanski sporazum o goriskem vodovodu podpisano

V Rimu je bil 26. julija med Jugoslavijo in Italijo podpisan sporazum o goriskem vodovodu. Z njim so urejeni pogoji preskrbe Gorice z vodo iz Jugoslavije in nekatera tehnična vprašanja. Tako je urejeno še eno sporno obmejno vprašanje med Jugoslavijo in Italijo, ki se je vlekle več let. (Jugopress)

Siam vztraja pri kontroli OZN na indokitajski meji

Bangkok, 28. jul. (AFP) Predsednik siamske vlade maršal Fubul Songram je izjavil dopisniku agencije »United Press of India«, da siamska vlada ne bo odstopila od svoje zahteve, naj Generalna skupščina OZN pošlje skupino opazovalcev na siamsko-indokitajsko mejo. To bodo zahtevali tudi na letošnjem septembrskem zasedanju generalne skupščine OZN. Predsednik Songram je še dejal, da siamska vlada pazljivo spremlja razvoj po vzpostavitvi premirja v Indokini.

Z=A=D=N=J=E=V=E=S=T

Brzojavka Haile Selasija predsedniku Titu

Atene, 28. julija (Tanjug). Ko je zapustil jugoslovansko vojno ladjo »Galeb«, obiskal Krf in odšel na grško križarko »Eli«, je etiopski cesar Haile Selasie poslal danes predsedniku republike Josipu Brozu Titu naslednjo brzojavko:

»Njegovi ekscelenci Josipu Brozu Titu, predsedniku Jugoslavije, Brioni:

Ob našem odhodu iz Jugoslavije želimo izraziti vam in ge. Broz našo iskreno hvalečnost za vso ljubeznivost in gostoljubje, ki sta nam ga izkazala ob našem bivanju v Vaši veliki deželi. Ostal nam bo dolgo v spominu prijateljski način, s katerim smo bili sprejeti v vsakem delu Jugoslavije, ki smo ga obiskali.

Dovolite nam, da izrazimo prek Vaše Ekscelence jugoslovanskim narodom hvalečnost za njihovo topel sprejem in gostoljubje. Prav tako želimo izraziti svoje zadovoljstvo in hvalečnost za storjene usluge, ki so nam jih napravili vsi častniki in moštvo jugoslovanske vojne ladje »Galeb«.

Cesar Haile Selasie.

IZJAVA PREDSEDNIKA IZRAELSKÉ VLADE

IZRAEL NE BO KUPOVAL prijateljstva z da aniem koncesij

Moša Šaret je energično odklonil vojaško pomoč ZDA arabskim deželam

Jeruzalem, 28. julija (AP). Ko je govoril danes v parlamentu, je predsednik izraelske vlade Moša Šaret izjavil, da bo Izrael energično odklonil vojaško pomoč ZDA arabskim deželam. Izrael se bo boril za pravice in iskreno prijateljstvo z ameriškim narodom in njegovo vlado — je pripomnil Šaret — vendar ne bo kupoval tega prijateljstva z dajanjem koncesij, ki bi bile v škodo življenjskim koristim Izraela.

Izrael ne bo izbegaval niti resnih sporov z vlado ZDA, če le-ta ne bo spoštovala suverenosti, varnosti ali drugih interesov Izraela.

Moša Šaret je dal to izjavo, ko je odgovarjal na resolucijo stranke Herut (stranka svobode), s katero je le-ta zahtevala, naj bi bila v parlamentu splošna razprava o »popolnoma protizraelski« liniji ameriške politike.

Z VSEH STRANI SVETA

BRAZILIJA ZAVRNJENA KONVENCIJA S ŠPANIJO

Rio de Janeiro, 28. jul. (Tanjug). Brazilski senat je z večino glasov zavrnj ratifikacijo konvencije o kulturnem sodelovanju s Španijo, ker je mnenja, da imajo posamezne določbe te konvencije totalitarne značaj. Senat je zlasti kritiziral določbo, po kateri naj bi se Brazilija zavezala »spraviti v sklad z zgodovinsko resnico« svojo zgodovinske učbenike, ki govorijo o Španiji.

ZSSR KIM IR SEN NA POTI V MOSKVO

Tokio, 28. jul. (AFP) — Radio Pjongjang je danes objavil, da je predsednik severnokorejske vlade Kim Ir Sen odpotoval v Moskvo. Spremlja ga devet severnokorejskih funkcionarjev.

KOLUMBIJA NOVO USTAVO PRIPRAVLJAJO

Bogota, 28. jul. (AFP). Predsednik Kolumbijske Reas Pinilla je sinoči izjavil v novi ustavodajni skupščini, da bo zahteval ustavno prepoved komunistične partije in uvedbo ženske volilne pravice. Pinilla je opravil prvi predlog s »prevratniškim delo.

ZAHTEVA DELEGACIJ AFRISKIH IN AZIJSKIH DEŽEL

Vprašanje Tunisa in Maroka naj pridejo na dnevni red Generalne skupščine OZN

New York, 28. jul. (AFP). Po današnjem sestanku v sedežu Združenih narodov so delegacije afriških in azijskih dežel poslale generalnemu tajniku OZN pismo, v katerem zahtevajo, naj pridejo na dnevni red Generalne skupščine vprašanja Tunisa in Maroka. Delegati Etiopije in Liberije niso podpisali te zahteve, ker še

niso dobili napotil, naj se pridružijo temu koraku azijsko-afriške skupine.

V krogih azijskih in afriških delegacij izjavljajo, da bo potek razprave v Generalni skupščini o Tunisu in Maroku odvisen večidel od politike, ki jo bo uresničevala francoska vlada v teh deželah do prihodnjega zasedanja Generalne skupščine, ki naj bi bilo jeseni. Nekateri člani skupine celo napovedujejo možnost, da podpisniki zahtev ne bodo vztrajali glede razprave o Tunisu in Maroku, če bi se položaj do jeseni spremenil v zadovoljivem smislu.

Ciper bo dobil novo ustavo

London, 28. julija (ASP). Danes so v obeh domovih britanskega parlamenta objavili sklep vlade, po katerem bo kolonija Ciper »v bližnji prihodnosti« dobila novo ustavo.

Atene, 28. julija (Tanjug). Danes popoldne je britanski odpravnik poslov Labett obiskal grškega zunanjega ministra Stefanopulosa in mu izročil besedilo izjave, ki jo je dal v Spodnjem domu o ciprskem vprašanju tajnik za kolonialna vprašanja.

Spriču tega obiska je grški minister Stefanopulos dejal, da je ustava, ki jo namerava dati Anglija Cipru, manj sprejemljiva kakor tista, ki jo je nameravala Anglija dati Cipru leta 1948. Grški minister je nadalje dejal, da je tajniku za kolonialna vprašanja malo mar vprašanje neodvisnosti Cipra, ki zanima predvsem grški narod tako na Cipru kakor naploh. Na koncu je Stefanopulos dejal, da bo ostala politika grške vlade nasproti ciprskemu vprašanju nespremenjena.

in da odpravlja nevarnost nove vojne. Vrh tega je sporazum o Suezju tudi izraz posebnih težav, ki vladajo sedaj na svetu, da bi ustanovili vojaške regionalne pakte.

Za Egipt ima ta sporazum poseben pomen, zlasti za mladi republikanski režim, ki je te dni praznoval svojo drugo obletnico. Lahko bi rekli, da je ta režim vprav pri Suezskem prekopu opravil izpit. Likvidacija 70-letnega kolonialnega jarma je namreč temeljna nacionalna zahteva egiptovskega naroda. Predsednik vlade Naser s polno pravico pravi, da je umik britanskih čet »prelomnica v zgodovini Egiptaa.

Žalostno stanje slovenskega šolstva v anglo-ameriški coni STO

Devet let po drugi svetovni vojni vprašanje slovenske in italijanske enakopravnosti na področju šolstva še vedno ni zadovoljivo rešeno

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Trst, 28. jul. Slovenci v Trstu vedno znova poudarjajo, da so imeli na področju vsega Slovenskega Primorja vstevši Trst še ob zaključku prve svetovne vojne svoje šolske uprave in šolstvo, neodvisno od italijanskih šolskih oblasti in organov. Po italijanski okupaciji je bilo s kraljevim dekretom z dne 10. oktobra 1923. leta 444 slovenskih in hrvatskih šol z nad 50 000

Prvi protest v Trung Džiju

Hanoj, 28. julija. (Reuter). — Francoska delegacija v Trung Džiju je danes protestirala proti kršitvi sporazuma o prenehanju sovražnosti, ki so ga kršile Ho Si Minhove oborožene sile na področju Ci Di Ema, kakih 90 km severno od Hajuongu. Predstavnik francoske delegacije je izjavil, da vietnamske oborožene sile še nadalje napadajo na tem področju, čeprav je tukaj že začel veljati sporazum o ustavitvi sovražnosti Hajuong leži v ustju Rdeče reke sredi med Hanojem in Haifongom.

Poravnava tudi v sporu za arabsko oazo Buraimi

London, 28. jul. (AFP). Velika Britanija in Saudska Arabija sta se baje sporazumeli arbitražno urediti spor zaradi oaze Buraimi. Sporazum je vlada danes popoldne predložila spodnji zbornici v odobritev.

Sporazum določa: 1. Predstavnik obeh držav bosta sporazumno izbrala tri nevtralne posredovalce, ki bodo proučili položaj in predlagali, kako naj bi ta spor poravnali. 2. Vlada Saudske Arabije bo umaknila iz Buraimija svoje oborožene sile, ki jim poveljuje emir Turki Bin Atašajn in ki so na oazi že od avgusta 1952. leta. 3. Obe deželi bosta pustili na področju oaze manjša oddelka vojske za vzdrževanje reda.

Sing Man Rijevo predlog

Washington, 28. julija (AP). Predsednik južnokorejske vlade Sing Man Ri je danes predlagal ustanovitev azijske armade, ki bi štela več kot dva milijona vojakov, ki bi dobili ameriško orožje, letala in ladje za »protinapad na Kitajsko«.

Hajnanski incident

V štirih dneh sta se odigrala pri Hajnanu na Južnem Kitajskem morju dva incidenta: v petek kitajsko-angliški, predvečerajšnjim pa kitajsko-ameriški. V prvem je bilo žrtev angleško potniško letalo, v drugem pa dve kitajski lovski letali. Prvemu je hitro sledilo uradno opravičilo Pekinga, ocenjeno v Londonu kot zadovoljivo. Po drugem so se ameriško-kitajski odnosi še bolj zaostrili. Prišlo je do preplaha v ZDA in hkrati so se razširile zelo vznemirljive vesti, nastala je bojazen, da se položaj ne bi poslabšal.

Incidentni sami po sebi ni da bi morali imeti hude in katastrofalne posledice. Najbolj bistveno, kako je do njih prišlo. Incidenti so hudi in nevarni samo toliko, kolikor je napeto vzdušje, v katerem so se odigrali. In prav vzdušje na Daljnem vzhodu, vzdušje ameriško-kitajskih odnosov je zelo elektrizirano in napeto in vsak incident, pa naj bo kakršnekoli, je lahko tu specifično hujši, kakor če bi se bil pripetil kjerkoli drugod.

V sestreljenem angleškem letalu je bilo več ameriških državljanov.

Reševanje preživelih je prevzela ameriška letalonosilka (morda so za takšno nalogo neprimerno prikladnejše ladje), ki je priplula v bližino kitajskega ozemlja, in tako je prišlo do spopada med kitajskimi in ameriški lovskimi letali. Vse to se je zgodilo v neposredni bližini 17. vzporednika, po katerem teče meja premirja v Indokini. Golo naključje ali simboličen izraz stanja duhov na tem področju in okrog njega?

Vse kaže, da ni utemeljeno mnenje, po katerem so sadoj ženevske konference eden izmed vzrokov hajnanskega incidenta. Naj se konča tudi brez slehernih posledic, če je to možno, vendar je hajnanski incident prišel kot opozorilo na nevarnost, opozorilo, da je na svetu področje, polno razstreliva in politike, ki lahko vsak hip iznenada zažge iskro. To pa je tisto, zaradi česar je ta incident »najresnejši«, kajti ta ali kak podoben incident bi lahko zanetil nove vojne požare. Tisti, ki lahko vplivajo na razvoj dogodkov na tem področju, bi morali storiti vse, da se prepreči razvoj v to smer.

O. M.

MOSKOVSKA »PRAVDA« O HAJNANSKI INCIDENTU

Moskva, 28. jul. (AFP). »Pravda« komentira incident pri Hajnanu, ki po njej pomeni novo izzivanje ameriških piratov. Namen teh incidentov je po njenem mnenju zaostriti mednarodno napetost. Sestrelitev dveh kitajskih letal naziva »kriminalno dejanje«.

Zanimivo je, da moskovski časnik trdi, da se je incident pripetil na področju Formoze, vtem ko Kitajci trdijo, da se je zgodil nad Hajnanom, ki je pod nadzorstvom oboroženih sil LR Kitajske.

Izvedenska konferenca o južnoevropskem gospodarstvu

Beograd, 28. julija. (Tanjug). — Strokovnjaki Jugoslavije, Grčije, Turčije in Italije so v Zenevi začeli razgovore o gospodarskih vprašanjih južne Evrope v okviru resolucije, sprejete na zasedanju evropske ekonomske komisije. Jugoslavijo zastopa na teh razgovorih, ki bodo bržčas trajali osem do deset dni, pomočnik direktorja Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Kiro Gligorov. Predstavniki Grčije, Jugoslavije, Turčije in Italije bodo obravnavali vse možnosti gospodarskega razvoja nerazvitih področij v južni Evropi. Pričakujejo, da bodo pripravili tudi osnutek konkretnih ukrepov za odpravo teh vprašanj.

V Franciji pripravljajo plan za gospodarsko obnovo dežele

Pariz, 28. jul. (Tanjug) Delovna skupina »devetih« pod vodstvom ministra za gospodarstvo in finance Edgara Faurea, ki ji je predsednik vlade Pierre Mendès-France zastavil nalogo, naj izdela osnutek plana za gospodarsko obnovo, je danes končala delo.

Osnutek plana za gospodarsko obnovo Francije vsebuje trinajst točk in določa naslednje ukrepe: uravnoteženje trgovinske izmenjave, prilagoditev industrije potrebam izvoza, pregrupiranje delovne sile, graditev stanovanj, uredeitev mezd, pospeševanje kmetijstva, zboljšanje distribucije, povečanje delovne storilnosti, pospeševanje znanstvene in tehnične raziskovalne dejavnosti, uredeitev transporta, energetskih problemov, kreditov in bančništva, socialnega zavarovanja ter fiskalna reforma.

Nizozemski demanti

Haag, 28. julija (AFP). Predstavnik nizozemskega zunanjega ministrstva je nocoj zanikal informacije, po katerih bi moral biti med 10. in 15. avgustom v Haagu sestanek zunanjih ministrov evropske obrambne skupnosti.

Churchillova zahteva

London, 28. julija (AFP). Predsednik angleške vlade Winston Churchill je nocoj pozval Spodnji dom, naj odobri anglo-egiptovski sporazum o evakuaciji britanskih čet iz Suezja. To zahtevo bodo verjetno dali na glasovanje po jutrišnji razpravi. Parlamentarna laburistična skupina se mora nocoj sestati zaradi razprave o sporazumu in skleniti, kakšno stališče bo zavzela med jutrišnjo razpravo.

ARETACIJE V GUATEMALI

Guatemala City, 28. jul. (AFP). — Direkcija civilne garde je objavila, da so aretirali 50 ljudi, ki so se v juniju zatekli na tuja veleposlaništva.

PODROBNO PROUČEVANJE DRUŽBENEGA PLANA ZA 1955

Nov način razdelitve dohodka in določanje plačnega sklada

Sedanj sistem proporcionalnega obdavčenja dobička po federaciji je dopuščal velike razlike v dobičku med posameznimi podjetji, hkrati s tem pa tudi v sredstvih ljudskih odborov. Razen tega je dobiček nastajal s predpisanimi obračunskimi plačili. Sam sistem obračunskih plačil s predvidenimi fiksnimi zneski za določeno delovni čas ni bil dovolj gibčen in ga ni bilo moč v celoti vskladiti s pravnimi nagrajevanjem v podjetju po delovni storilnosti.

Osnutek plana predlaga namesto dosedanjega proporcionalnega obdavčenja proporcionalnega obdavčenja dobička. Analize so pokazale, da puščajo gospodarski instrumenti, ki jih uporabljamo pred obdavčenjem dobička (obresti, davke na promet in podobno) še znatne razlike v znesku dobička pri posameznih podjetjih. Te razlike ne nastanejo izključno kot posledica večjega investiranja v proizvodnjo, večje storilnosti, boljše zaposlovanje in podobno, marveč tudi zaradi posebnih tržnih pogojev, monopolističnega položaja, v posameznih podjetjih, posebnih, na formiranje cen vplivajočih pogojev itd. Vsega tega zunanji instrumenti s svojim učinkom niso mogli ublažiti. Progressivno obdavčenje najučinkoviteje vpliva na ublažitev teh razlik.

Namesto dosedanje proporcionalne stopnje 5% predvideva osnutek progresivno, ki se začneja s 35%, konča pa s 86% obdavčenja dobička. Progressivno obdavčenje dobička zahteva, da uredimo poprej naslednja vprašanja: prvič, kako bomo izločili znesek dobička, podvržen zveznemu obdavčenju, ne da bi predpisali obračunske plače, kakor jih uporabljamo v letu 1954. In dalje, kaj bo podlaga, na kateri bo sonela progresija, oziroma od česa bo odvisno gibanje progresije obdavčenja.

Osnutek plana predlaga v tem oziru naslednje ureditve:

KAKO SE UGOTOVI DOBIČEK IN OSNOVA ZA PROGRESIJO

Zveznemu obdavčenju podvržen dobiček se ugotovi tako, da od celotnega dohodka podjetja najprej odštejemo materialne izdatke, stalne prispevke družbeni skupnosti, obresti na kredite, na obratna sredstva in prispevek za socialno zavarovanje. Iz tako ugotovljenega dohodka podjetja izločimo potem neobdavčeni del dohodka, ki ga ugotovimo tako, da pomnožimo predpisani znesek s številom zaposlenega osebja. Ta znesek je določen različno za tri skupine gospodarskih panog, ki znaša 9500, 10.500 oziroma 11.500 din mesečno za vsakega delavca oziroma uslužbenca (za polni delovni čas). Ti zneski so določeni na ravni, višji od dosedanjih povprečnih plačil, in so za 25% večji od obračunskih plačil. Po izločitvi tega neobdavčenega dela dohodka je ostanek dobiček, ki se progresivno obdavči z zveznim davkom.

Kvater vidimo (to je v določbah osnutka izrecno poudarjeno), je namen izločitve tega neobdavčenega dela izključno ta, da ugotovimo osnovo za obdavčenje, to se pravi dobiček. Namen tako ugotovljenih zneskov neobdavčenega dela dohodka ni določiti plače ali pa predpisati način izplačevanja v podjetju, in zato se

to ne bo uporabljalo niti pri nadaljnjem razdelitvi dohodka med ljudskim odborom in podjetjem, niti za formiranje plač v podjetju.

Zato bi bilo napačno izenačevati tako določanje meje s predpisi o obračunskih plačih, kajti predpisi o neobdavčenem delu dohodka kot rečeno niso neposredno vezani na formiranje plačnih skladov. Zato je takšen način ugotavljanja dobička ugodnejši od dosedanjega načina, ko smo dobiček izločali z obračunskimi plačili. Glede osnove, po kateri se določa progresija, predlaga osnutek, da bi vzeli za osnovo odnos dobička nasproti skupku amortizacije in neobdavčenega dohodka. Čim bolj ta odnos narašča, tem bolj narašča tudi stopnja obdavčenja.

Za osnovo, po kateri se določa progresija, so možni tudi drugi načini ugotovitve. Na pr. po absolutnem znesku dobička na podlagi razmerja med dobičkom in vloženimi sredstvi (osnovnimi in obratnimi) ali razmerja med dobičkom in plačnim skladom in podobno. Analize pa so pokazale, da je progresija po absolutnem znesku dobička neprikladna, ker bi obremenjevala dobiček podjetja neodvisno od činiteljev, ki vplivajo na proizvodnjo in formiranje dobička. Na podlagi razmerja med dobičkom in plačnim skladom določena progresija je tudi enostranski način, ker upošteva samo en element — živo delo — in njegovo sodelovanje pri nastajanju proizvodov in dobička. Takšen način bi celo lahko povzročil napačno orientacijo pri podjetjih glede učinka investiranja v proizvodnjo, pa tudi glede njihove orientacije pri bodočih investicijah. Tudi odmerjanje progresije po celotnih osnovnih in obratnih sredstvih ima senčne strani. V našem gospodarstvu imamo namreč posebno razmerje med ravnino cen osnovnih sredstev (in potrebnih v okviru materialnih stroškov podjetij) in ravnino plačil.

Izbrana osnova (skupek amortizacije in neobdavčenega dela dohodka) približno ustreza vrednosti osnovnih sredstev in plačnega sklada, ki jih vsako leto investiramo v proizvodnjo. Ta osnova upošteva investirana osnovna sredstva in vloženo delo v tekočo proizvodnjo, iz katere črpamo dobiček. Progresija, določena na podlagi razmerja med dobičkom in to osnovo, torej upošteva bistvene čimtelje proizvodnje.

PLAČNI SKLAD

Potem ko iz dohodka podjetja tako izločimo zvezni davek na dobiček, razdelimo preostali znesek dohodka (v katerem sta prej neobdavčeni del dohodka in ostanek dobička) med ljudski odbor in podjetje. Z družbenim planom ljudskega odbora se določi, kolikšen odstotek preostalega dohodka gre v sredstva ljudskega odbora za kritje njegovi potreb. Ostanek dohodka pripade podjetju. Pri določanju tega odstotka mora ljudski odbor vsekakor upoštevati, da del dohodka, ki ostane podjetju, zadostuje za planirani plačni sklad podjetja in nujne prispevke v sklade podjetja, in dalje, da je del dohodka, ki ostane podjetju, tolikšen, da vzpodbuja podjetje k večji proizvodnji,

večji delovni storilnosti in torej tudi k večjemu dobičku.

Iz preostalega dela dohodka podjetje po izločitvi zveznega davka in dela za ljudski odbor zbere svoj plačni sklad in izloči znesek za ostale sklade za samostojno razpolaganje v nasprotju z dosedanjim načinom zbiranja plačnega sklada, ko je bilo podjetje vezano na fiksne zneske obračunskih plačil, določenih po času (ne pa po doseženem uspehu in delovni storilnosti) lahko podjetje zdaj zbere plačni sklad na podlagi svojega tarifnega pravilnika in po njem plače tudi izplačuje.

Da bi ohranili osnovne proporce glede splošne ravni plač v gospodarstvu, je predvideno, da potrjujejo tarifne pravilnike podjetij ljudski odbori. V skladu s to nalogo mora ljudski odbor vsekakor bolj upoštevati splošno raven plač, predvideno v tarifnem pravilniku, kakor posamezne tarifne postavke.

Če ima podjetje v okviru svojega dela dohodka po izplačilu rednih plačil in izločitvi zneskov za sklade še čisti dobiček, lahko izplača tudi več, kakor določa tarifni pravilnik. Ljudski odbori so po predpisih osnutka plana pooblašteni, da uredijo ta presežek plač nad tarifnim pravilnikom s takšno lestvico, da je gibanje presežka plač odvisno od gibanja čistega dobička, ki ga podjetje doseže v okviru svojega dela dohodka. Dosedanji sistem obdavčenja plač nudi za ta v osnutku predlagani način naslednje ugodnosti:

Višina plače v podjetju je odvisna od sadov dela in uspehov podjetja. Čim večje uspehe v delu doseže podjetje, čim večja sta proizvodnja in storilnost, tem večji je dobiček, tem bolj narašča tudi del dohodka, ki ostane podjetju. Tako nastaja možnost za boljše nagrajevanje in za izločanje večjih zneskov za sklade podjetja.

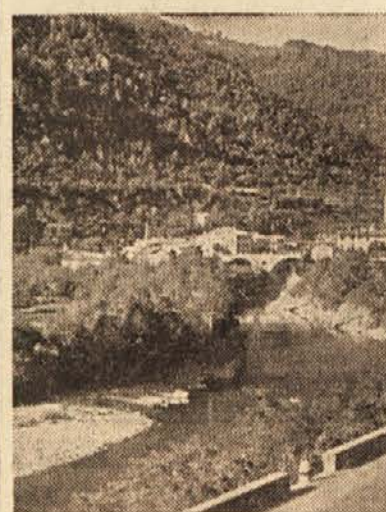
Čipkarstvo je začelo propadati ker je sukanec čedalje dražji

Na tisoče marljivih ženskih rok v Idriji in okolici, v Poljanski dolini v Zürich, v Cerknem in

Čipkarica pri delu

Začnimo z Bledom. To najmojnejše in najbolj znano tujsko prometno središče na Gorenjskem je po zaslugi tujega gosta polno že od začetka letošnje sezone. Vsi večji hoteli kot »Park hotel«, »Jelovica« in »Toplice« so zasedeni, prav tako tudi hotel »Krim«, ki je vključno z dependansami sklenil aranžma s holandsko potovalno organizacijo NRV, ki ga bo redno oskrbovala s skupinami gostov celo tja v posezono. V hotelu »Jelovica« ne pogrešajo obiska, ker gostje redno prihajajo po pogodbi, sklenjeni lani s holandskim Touring Clubom. Tudi angleški in nemški potovalni biroji pošiljajo po pogodbi najavljene skupine, tako da je promet v pogodbenih hotelih popolnoma zadovoljiv.

Kanal ob Soči

V luksuznem hotelu »Toplice« prebivajo, kakor vsako leto, člani diplomatskih zborov, od časa do časa pa tudi švedski turisti, ki jih zastran zahtev po udobju lahko priletavamo med najbolj izbirčne in soladne goste. Padec domačega turizma je občuten, saj je vzlic čedalje bolj razvitemu izletništvu na Bledu opaziti za 60 do 70% manjši promet, kar najostreje občutijo zasebniki, ki so skromnim domačim gostom oddajali sobe oziroma prenočišča.

Tamkajšnje turistično društvo, ki

se v vseh letih po vojni ni moglo občutneje razmahniti, je letos s podporo občine precej storilo, zlasti za razmah družbenega življenja, za dnevno zaposlitev gostov, ki imajo bogato izbiro v obiskovanju koncertnih predstav in prirejanju razstav ter izletov. Po zaslugi tega društva se je Bled razvil v turistični center prvega reda.

IN KAKO JE V BOHINJU, KRANJSKI GORI, TRENTI IN BOVCU?

Slabši je položaj sosednjega Bohinja. Tam so sicer hoteli v periodičnih predelih polni, vendar je čutili pomanjkanje stalnega gosta, ki bi z daljšim bivanjem izpolnjeval vrzel med prihajanjem in odhajanjem

in ki bi hkrati pomenila najkrajšo zvezo bohinjskega kota z Ljubljano. Do Rovtarice, planine vrh Selške doline, že lahko vozijo kamioni in avtobusi, od tod navzdol pa je pot precej tvegana.

Kranjsko goro od časa do časa obiskujejo Belgijci in Angleži, vendar se tod ne ustavljajo, ker se jim mudi na morje. Od domačih gostov so hotele v Kranjski gori napolnili v glavnem invalidi in oskrbovanci socialnega zavarovanja. Počitniški domovi v gozdu Martuljku in Kranjski god so le delno zasedeni. Premalo je izkoriščena možnost povezave s Trento in Soško dolino, zaradi česar se je znašla v zelo težkem položaju Trenta s Bovecem. Tam najraje občutijo slab obisk domačih gostov, kajti v to dolino Soče zaide le redke inozemske Dolina Soče je namreč preveč splošno alpske, da bi bila mlkavna za tujca. Z odprtjem Prediljskega prelaza pa se tem krajem obeta nekaj zaslužka vsaj z obiski tujecev, ki se bodo tod ustavljali na poti k morju.

POLOŽAJ ZDRAVILIŠČ IN OBMORSKIH KRAJEV JE UGODNEJŠI

V prihodnje čakajo turistično propagandno dejavnost bo treba začeti zlasti med Vojvodinci, Srbi, Makedonci in Bosanci, ki so vsa leta po vojni radi prihajali v Bovec in Trento in ki jim tudi zdravstveno ustrezajo ti gorski predeli.

Med vsemi turističnimi gostinskimi obrati so v najugodnejšem položaju slovenska zdravilišča. V Slatini Radenci je obisk dober, nekoliko na slabšem pa je Rogaška Slatina, ki ima sorazmerno višje cene. Tudi Smarješke in Dolenjske Toplice so razmeroma dobro zasedene. Prvič po vojni so zabeležili obisk tujih, zlasti avstrijskih gostov v Rogaški Slatini in Slatini Radenci, kar je nedvomno ugodna posledica uvedbe redne avtobusne zveze med Feldbahom na Koroskem in našimi zdraviliškimi kraji. Po rezultatih dosedanje sezone si tod prihodnje leto obetajo še večji obisk tujecev.

Med vsemi obmorskim slovenskim kraji je nedvomno na najugodnejšem položaju Portorož. Vsi hoteli v tem letovišču so od srede julija polno zasedeni, pred tem časom pa sta bili deležni večjega obiska skupina hotela »Central« in skupina hotela »Palace« z dependansami. V zdajšnjem času so začeli Portorož čedalje obiskovati Švedi, Avstrijci in Švicarji ter turisti holandske potovalne družbe NRV, ki se po pogodbi nekaj dni zadržujejo v hotelu »Krim« na Bledu, nekaj dni pa v portoroškem hotelu »Central«.

Letošnje izkušnje kažejo, da bo treba prihodnje leto posvetiti več pozornosti Piranu, ki je zgodovinsko in kulturno pomembnejši od Portoroža in ga turistična propaganda doslej ni dovolj upoštevala.

Lahko rečemo, da je letošnja sezona uspela predvsem po zaslugi »Putnika« in Turistične zveze, ki sta z dokaj gibčno propagando v tujini pravočasno nadomestila izpad domačega turizma z obiski tujih potovalnih skupin. Za prihodnjo sezono bo treba propagandno dejavnost še povečati, zlasti pa vzbujati zanimanje za lepoto našega gorskega sveta v drugih naših republikah. Najvažnejša naloga vseh forumov, ki se trudijo razmahniti domači turizem, pa bo vsekakor z letošnjimi izkušnjami in z izboljšano politiko gostinstva cen povečati dotok domačih gostov v naša alpska in obmorska letovišča.

N. Z.

njem tujih potovalnih skupin. Močan je v Bohinju izletniški turizem, ki se v primerjavi s preteklim letom čedalje bolj stopnjuje. Zal pa so ti turisti le skromen potrošnik in si gostinstvo od njih ne more obetati kakraga večjega zaslužka. Nezdovoljivo je izkoriščena privlačnost bohinjske okolice, ki bo nedvomno pridobila na pomenu, ko bo odprta cesta na Pokljuko. Ta cesta bi morala biti dograjena že pred začetkom letošnje sezone. Prav tako še ni urejena cesta, ki povezuje Bohinj s Selško dolino

na ta način, da si nabavijo sukanec in tudi odpošljajo izgotovljene čipke v Italijo ali Trst v darilnih paketih. Vendar se večina čipkaric odreja čipkarstvu. To pa ni najhujše. V idrijski čipkarski zadrugi pravijo, da bo po zadnjih obremenitvah oziroma faktorjih cena sukanca poskočila neverjetno visoko — 65.000 din za kilogram. Glede na to, da ni mogoča tudi sorazmerna podražitev čipk na inozemskih tržiščih in bi take cene sukanca kot surovine za nekajkrat presegle končno ceno izdelka, je razvidno, da je po takem računu omenjena obrt pred razpadom.

Žene idrijske čipkarske zadruge so prepričane, da so hkrati ko so si v preteklih letih z marljivim delom prislužile s čipkarstvom skromen zaslužek, pomagale tudi skupnosti, ki je dobila devize pri izvozu. Zato so prepričane, da bodo merodajni organi popravili sedanje obremenitve, K. M.

Letos pa, kakor pravijo žene v Idriji, bo ta priložnostna obrt zašla v zagato. Zaradi uvoznih faktorjev se namreč sukanec hudo podraži. Pred leti so čipkaricam obračunavali uporabljeni sukanec po 900 din za kilogram. Lani se je ta cena dvignila na 9000 din, kar je že zelo prizadelo čipkarstvo. Mnoge žene pravijo, da se sedaj skorajda to delo več ne izplača, nekatere družine pa, zlasti če imajo svoje v Trstu ali Italiji, skušajo problem reševati

drugih gospodarsko pasivnih krajev je že od nekdaj izrabljalo zimski čas za izdelovanje čipk. Za mnoge revnejše družine je bil to dohodek, s katerim so si kupili najpotrebnejšo obleko, zlasti za žene in otroke. Tudi v zadnjih letih so žene v teh krajih izdelale vsako zimo za trideset pa tudi več milijonov din čipk, ki jih izvozno podjetje »Dome« v Ljubljani izvažajo na Švedsko, Švico, Nemčijo, Italijo, v Trst itd.

Letos pa, kakor pravijo žene v Idriji, bo ta priložnostna obrt zašla v zagato. Zaradi uvoznih faktorjev se namreč sukanec hudo podraži. Pred leti so čipkaricam obračunavali uporabljeni sukanec po 900 din za kilogram. Lani se je ta cena dvignila na 9000 din, kar je že zelo prizadelo čipkarstvo. Mnoge žene pravijo, da se sedaj skorajda to delo več ne izplača, nekatere družine pa, zlasti če imajo svoje v Trstu ali Italiji, skušajo problem reševati

Tam pri Bedenu je patrolja obiskal komandant partizanskih patrolj Franc Gorenc. Komandir mu je raportiral o prehojeni poti in pomembnih dogodkih na tem pohodu. Še nekaj navodil in poslednjo opozorilo in komandant je izginil proti Litiji...

Patrulja, zbori... Napreji! Ob treh popoldne je patrolja odrinila proti Litiji. Tedaj se je že po vsem Zasavju razlegala vesela melodija harmonik in pevec, vmes pa so sikali strelci. Pri litijskem mostu sta se sešli Vaška in Janška patrolja ter skupno položili venec k spomeniku padlim žrtvam, nato pa izstrelili še častno salvo. In spet sta se patrolji razšli...

Zasavje v okolici Litije se je zibal v zvoku harmonik in v močnih pesnih ter se treslo v bombnih eksplozijah, rafalih brzostrelk in puškinih streljih. Borec so v pravem pomenu besede dali duška svoji partizanski razigranosti.

Na razvalinah grbinskega gradu je zbrana množica pričakovala patrolje, ki so se bližale iz sedmih smeri. Naposled je utihnilo petje, usahnili so veseli vriski in tudi streljanje je ponehalo, ko je pod

taktom godbe prikoralala pred tribuno Janska patrolja komandirja Korotana in komisarja Jovana. Ob njej so se zvrstile: Vaška patrolja komandirja Belija in komisarja Jesena, nato Svetogorska s komandirjem Bertom in komisarjem Viktorjem na čelu, sledila je Smarska patrolja komandirja Zagorca in komisarja Milana, peta je bila Tisenska pod vodstvom komandirja Megušarja in komisarja Korosca, nato je vkorakala Zasavska, ki sta jo vodila komandir Polde in komisar Bogo in naposled najbolj bojevitva Jablaniška patrolja s komandirjem Janom in komisarjem Poldetom na čelu. To je bil zbor, da te je navdal ponos, ko si ga gledal.

Po državni himni je komandant raportiral Ivanu Tlakerju-Luki in ga prosil, da sprejme raport posameznih patrolj. Enooki Luka, znan partizan v litijskih okolici, je sprejel raporte posameznih komandirjev in jim čestil k opravljeni nalogi. Sledil je slavnostni govor, pozdravi pionirjev in druge točke mitinga, nakar se je začelo veselo partizansko rajanje.

Litija in Smartno sta res lepo praznovala Dan vstaje. Še prav poseben poudarek so dale partizanske patrolje, ki so obiskale partizanske kraje in obdarile dobre partizanske družine. Stari partizani, ki so bili letos v patrolji, se bodo prav gotovo tudi drugo leto radi vrnili med stare znanke, ki si tako goreče še želijo takšnih srečanj.

(Nadaljevanje in konec)

Nikdar ne bo pozabljen ganljiv prizor pri Brdarju. Ko je politdelegat Rus podaril materi padlega partizana knjigo: »Zice, morje, gozdovi«, so ji stopile solze v oči in zahvalila se je, kakor se zna zahvaliti dobra partizanska mati. Ko pa je petletna Fanika sprejela iz partizanskih rok zvezek, svinčnik, barvice in piškote, je skočila v nekdanjega kurirja Rusa, ga objela in nežno poljubila. Nato se je približala še komandirju Korotanu in ga s srčnim poljubčkom malone prestrasila, ko je ves zatopljen pisal poročilo štabu partizanskih patrolj.

V Maroltovi hiši, kjer ni videti svetih podob, temveč visi na steni lepa Titova slika, se je patrolja prisrčno razgurala. Nekoč je k temu pripomogla domača kapljica, mnogo več pa razpoložena družina, ki je bila tudi za časa vojne ena najboljših.

Komisar Jovan je podaril materi knjigo »Pomladni dan« in nekaj denarja, rekoč: »To je za vas, mamca! Ko bo zima brla okrog oglov, boste lahko na zapečku čitali to knjigo in se nas spominjali. Za tiste dinarje pa si kupite kavo in sladkor pa se malo posladkajte...«

Maroltova mama, dobra in skromna ženička, je ob teh besedah od glinenja zalokala in se s hvaležnostjo v srcu privila h komisarju. In potem so borci

»Fantje partizani, še kaj se oglasite«

kramljali z domačini, peli in plešali. Za slovo pa so se v družbi domačih še fotografirali. Tudi pri Skakavniku je bilo partizansko vdušje na višku. Borci in domači so zaživel v takšnem razpoloženju kot za časa partizanskih let. K- je star in zgaran očka sprejel iz komandirjevih rok knjžno in denarno darilo, je v prijetni zadregi dejal:

»Hvala vam, fantje! No, prav. Kupil si bom tobak, potem pa bom kadil in čital ter se vas spominjal.«

V mraku s je patrolja vrnila na Janče, Boris in Jaka, ki sta na Dolgem brdu kupila jagne, sta pripravila patrolji skoraj razkošno večerjo.

Po večerji so se borci lotili priprav za čimbolj svečano praznovanje Dneva vstaje.

Brž ko je noč pokrila zemljo, je a vrli Janč zagorel velik kres. Rdeči zublji so plapolali v nebo in s svojo škrtordečo barvo osvetljevali bližnjo okolico. Potem je zadonel pesni, zaigrala harmonika, zaregal: sta brzostrelki, puške usekale...

Miting!

Na Bradovem skednju se je zbralo blizu sto vaščanov iz Gabrja,

PO PARTIZANSKIH STEZAH

Žene, ki ne bodo nikdar pozabljene. Iz Piškove družine so padli v partizanih trije sinovi.

Partizanska pot je vodila dalje na mesto, kjer je II. grupa odredov 21. maja 1942 vodila ogorčeno borbo z Nemci. Tam je patrolja položila šopek cvetja k spomeniku, nato pa je politdelegat Rus kazal in pripovedoval borem, kako je potekala ta velika bitka, v kateri je padlo nad 300 Nemcev. To je bila res velika zmaga Staletovih partizanov.

Na svoji poti je patrolja obiskala tudi Gasperjevo, Bučarjevo in Lesnikarjevo družino v Koških poljanah. Borci so bili povsod toplo sprejeti in pogošteni, družine pa so prejele skromna darila. Partizani so se zglasili v Veliki Stangi pri Spanu in Janezovcu, pri Jožmanu, na stari partizanski javki pa je imela patrolja kratek počitek.

In še en velik skok je napravila patrolja na svoji poti proti Litiji. Iz Velike Stange se je povzpela na Širanski hrib in mimogrede obiskala in obdarila Šuštarjevo, Piškovo, Jelnikarjevo in Pemčevro družino na Tujem grmu ter Dimnikovo in Dolgonivarjevo na Dolgem brdu. To so znane partizanske dru-

žine, ki ne bodo nikdar pozabljene. Iz Piškove družine so padli v partizanih trije sinovi.

KULTURNI OBZORNIK

DELO NASIH ZNANSTVENIH INSTITUTOV:

Za izpopolnitev medicinske službe

Prvi tečaj o uporabi radioaktivnih izotopov v medicini na Fizikalnem inštitutu »J. Štefan« v Ljubljani

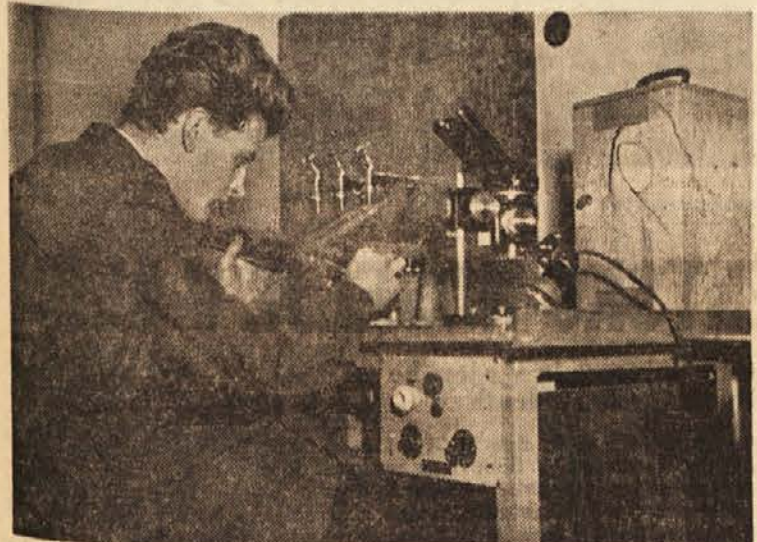
Radioaktivni izotopi so postali v moderni medicini diagnostiki ter deloma tudi že v terapiji skoraj nepogrešljivo sredstvo. Večji del važnejših medicinskih ustanov

štvene priprave in števec. Tudi izotope bi mogli že sedaj v majhni meri proizvajati doma, vendar je bolj ekonomično nabavljanje v atomskih centrih. Tam namreč izdelujejo radioaktivne pripravke v velikih množinah, ker nastajajo kot stranski produkt v atomskih reaktorjih. Evropske države oskrbujejo z izotopi Anglija, ki ima poseben inštitut za proizvodnjo in razdeljevanje radioaktivnih pripravov

nje radioaktivnih izotopov v Amerišhamu.

Z ozirom na zanimanje, ki so ga pokazali predstojniki na nekaterih naših klinikah, je bil v juliju na Fizikalnem inštitutu »J. Štefan« v Ljubljani prvi tečaj o uporabi in delu z izotopi. Udeležili so se ga zdravniki in tehniki tistih klinik na MVŠ, ki bodo kot prve potrebovale izotope. Na tečaju so se seznanili z radioaktivnostjo in izotopi teoretično, še bolj pa je bila poudarjena praktična stran tega vprašanja. Tečajniki so imeli priliko, da delajo z domačimi števničnimi napravami. V okviru praktičnega dela tečaja je bil napravljen poizkus priprave radioaktivnega joda, ki se je dobil z obsevanjem etilnega jodida v betatronu. Radioaktivni jod se je vbrizgal poizkusni živali in izmeril potek kopičenja v ščitni žlezi. Z belatronom se žal ne da gospodarno proizvajati zadostnih množin izotopov, da bi mogli kriti potrebe po njih.

Zanimanje za tečaj je s strani zdravnikov daleč preslego pričakovano organizatorjev, kar dokazuje, da bo treba vprašanje oskrbe naših klinik z izotopi čimprej rešiti. V sedanjih situaciji sta naša medicinska znanost in praksa prikrajšana za najnovije orodje v boju proti boleznim. Priprave za organizacijo dobave najvažnejših izotopov so v teku, za jesen pa pripravljamo institut nov tečaj, na katerega bomo mogli sprejeti večje število interesentov.

Mladi znanstvenik pri delu v Fizikalnem inštitutu

in bolnic v naprednejših državah po vsem svetu uporablja na svojih klinikah radioaktivni jod, fosfor, zlato in kobalt, v Ameriki, Angliji in Sovjetski zvezi, ki razpolagajo z večjim številom atomskih reaktorjev, pa se uveljavljajo v medicinski praksi tudi natrij, kalij in radioaktivni ogljik, vgrajen v najrazličnejše medicinske pripravke.

Trije veliki inštituti v naši državi, med njimi tudi Fizikalni inštitut »J. Štefan«, ki so bili postavljeni prav z namenom, da tudi v naši državi razvijemo jedrsko fiziko, so že izdelali aparate, ki jih potrebujejo naše klinike, če bodo prirebujejo izotope, predvsem čele uporabljati izotope, predvsem

delujejo radioaktivne pripravke v velikih množinah, ker nastajajo kot stranski produkt v atomskih reaktorjih. Evropske države oskrbujejo z izotopi Anglija, ki ima poseben inštitut za proizvodnjo in razdeljevanje radioaktivnih pripravov

„REPORTS“

Prvi zvezek člankov in razprav Fizikalnega inštituta »Jožef Štefan« v Ljubljani

Pred nekaj dnevi je izšel prvi zvezek publikacije Fizikalnega inštituta »Jožef Štefan« v Ljubljani, »Reports« (izvestja) za leto 1953. Knjižica, ki vsebuje skupno 10 člankov v angleščini in nemščini, ima namen obveščati domačo in inozemsko znanstveno javnost o delu in življenju Stefanovega inštituta. Izhajati namerava vsako leto. Prvi zvezek je izšel, žal, z veliko zamudo, kar je posledica slabega stanja naših tiskarn, ki se na vse kriptiče otepaajo tekstov z matematičnim stavkom. Zaradi tega je moral inštitut publikacijo razmnoževati, namesto da bi jo tiskal.

»Izvestja« imajo na prvi strani silko velikega slovenskega fizika Jožefa Stefanova s kratkim življenjepisom, v katerem je podčrtano tako njegovo znanstveno delovanje kot njegovo sodelovanje v slovenskih revijah, kjer je objavil nekaj pesmi in poljudno naravoslovnih spisov. Nato sledi povzetek Stefanovega spisa, v katerem je prvič objavljen osnovni zakon toplotnega sevanja, ki nosi ime po njem in po Boltzmannu, ki je zakon kasneje teoretiško izvedel. Uvodni članek prof. Peterlina govori o nastanku, razvoju in sedanjem stanju inštituta. Poleg bibliografije članov inštituta od osebnostne dalje je v knjižici še 9 znanstvenih in strokovnih člankov s tistih področij fizike in kemije, na katerih inštitutski sodelavci delajo. Morda je najzanimivejša to, da se s člankom s področja fizike in kemije dotika raznih problemov, ki so povezani z glavno nalogo inštituta, istočasno prva znanstvena publikacija avtorjev.

Ostali trije članki so s področja znanstvenega delovanja, na katerih so se udeleževali starejši sodelavci že pred delovanjem Stefanovega inštituta. Ta ugotovitev zelo jasno kaže usmeritev mladih moči inštituta in pričakovati je, da bo naslednji zvezek to usmeritev odražal še jasneje. Vsebinska prvega zvezka je naslednja. Kratak odlomek iz Stefanovega dela: O zvezi med toplotnim sevanjem in temperaturo, ki je izšel leta 1879 v sejnem poročilu Dunajske akademije znanosti. — Članek A. Peterlina o fizikalnem inštitutu »Jožef Stefan« s silko inštituta. — L. Kostar: Določevanje urana v revnih rudah. — I. Perman: Podvodno vzbujanje spektrov tekočin. — J. Dekleva: Bennetov visokofrekvenčni ionski izvor z dobrim ionskim dobitkom. — B. Dobovišek: Razbitje težkega delca iz kozmičnega žarkovja v fotografski plošči. — M. Copic: Priprava za merjenje strujnega dvojnega loma. — A. Peterlin, M. Copic: Strujni dvojni lom zmerno koncentriranih raztopin polizobutilena. — F. I. Havliček: Valovoteorijska obdelava poševnih šopov. — G. Mohorčić: Gojitev velikih nafftalinskih kristalov.

Znanstvena publikacija so glavna dokumentacija znanstvenega dela sodelavcev in ustanove. Zato predstavlja pričujoči prvi zvezek »Izvestja« prvo javno dokumentacijo dela mladega inštituta in njegovih sodelavcev, ki so se večinoma šele na inštitutu uvedli v metode znanstvenega raziskovalnega dela. Obenem nam prida, da je bilo delo uspešno začetno in da se vzgaja na inštitutu stalno rastoče število mladih znanstvenih delavcev in strokovnjakov prav v smislu načel, ki so vodila pokojnega Borisa Kidriča pri ustanovitvi in podpiranju Stefanovega inštituta za fiziko pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Dj. B.

Komu služi taka reklama?

Reklama je nastala zato, da privablja občinstvo. Razumljivo je in prav, da se tudi naša podjetja za razdeljevanje filmov poslužujejo reklame s številnimi plakati in oglaševanju v tisku, tako da gledalec lahko pravilno zve, kje in kdaj bo gledal nov film.

Presenečen bo le, kar se tiče vsebine filma. Kajti sodeč po načinu reklame, po ilustracijah, s katerimi hočejo ljudi pritegniti, bo gledalec gotovo pomislil, ali so mar vsi filmi samo sentimentalne ljubavne filmske zgodbe.

Kar pogledate, s plakata se slišijo vroči poljudni, igralci se duše v strastnih objemih, v mimoidožeja se zabadajo poželjivi pogledi razgaljene lepote na pravo vrednost in vsebino filma.

Nekaj novih filmov

Pred dnevi so podjetja za razdeljevanje filmov dobila še sedem kopij na novo odkupljenih filmov. Tako je podjetje »Makedonija« dobilo francoski film »Gospod Ripols«, režiser je René Kléman, glavne vloge pa igrajo Gerard Philippe, Valeria Hopson in Joan Greenwood. Drugi je italijanski film »Kopar Mussolino«, režiser je Mario Camerini, v glavnih vlogah pa nastopajo Silvana Mangano, Amadeo Nazzari in Umberto Sparado. Tretji film se imenuje »Ukradena sreča«, režiral ga je Julio Braco, glavne vloge pa igrajo: A. de Cordova, Irasemo Dirian in Maria Douglas. Četrty film je »Pregnanci iz Pouter Fleets«, izdelan je bil l. 1952 v ZDA, režiser je Josef Neuman, glavne vloge pa igrajo Ann Baxter, Del Robertson, Narija Hopkins in Collorin Mitchell.

Podjetje »Kinema« iz Sarajeva je dobilo film »Ljubezan na bojišču«. Scenarist in režiser je Richard Brooks, glavno vlogo pa igra Humphrey Bogart. Podjetje za razdeljevanje filmov iz Ljubljane je dobilo filma »Moja rojakinja Rahela« z Olivio de Havilland, Richardom Brutovom in Andel Daltonom v glavnih vlogah; drugi film pa je »Charlijeva letala«, ki je bil izdelan v ZDA.

Fum, ki nas bo zastopal v Benetkah

V podjetju »Avala films« je bila dokončana prva glasbena kopija dolgometražnega filma »Ankini časi«. Scenarij sta napisala Veko Raspor in Vladimir Pogačič po motivih iz istoimenske novele Iva Andriča. Film je režiral Vladimir Pogačič, snemal pa ga je Aleksander Sekulović. Riebo za scenografijo je izdelal Nikola Radovanović, film pa je uglasbil Krešimir Baranovič. V glavnih vlogah nastopajo Milena Dapčević, Bratislav Grbič, Ljubinka Bobič, Mirko Milosavljevič, Bosiljka Boel, Severin Bijelič, Mata Milošević, Viktor Starčič, Milan Ajvaz, Tomislav Tanhoffer, Marinko

Benson, Evka Mikulič, Nikola Gašič in Zarko Mitrovič.

Film so predvajali Zvezni komisiji za pregled filmov in posebni komisiji za izbiro filmov za filmske festivale in druge mednarodne prireditve. Prva ga je odobrila za predvajanje na celotnem ozemlju FLRJ, druga pa ga je izbrala za mednarodni filmski festival v Benetkah. Tako bo naša kinematografija tudi letos sodelovala na tem festivalu z dolgometražnim filmom.

V naših kinematografijah bodo ta film predvajali v oktobru.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

IV. ETAPA KOLESARSKÉ DIRKE »PO HRVATSKI IN SLOVENIJI«

Etapa brez vznemirjenj

Rumeno majico še vedno nosi Petrovič — na IV. etapi je zmagal Metelko — Varga odstopil — Danes bodo imeli dirkači odmor

Bovec, 28. jul. — V četrti etapi kolesarske dirke »Po Hrvatski in Sloveniji« (Koper—Nova Gorica—Bovec), dolgi 189 km, je zmagal član hrvatskega moštva Anton Metelko v času 5:26:10. Po prvih treh naporah etapah se najboljši tekmovalci v splošni razvrstitvi niso v četrti etapi posebno trudili. Večidel so vozili skupno ter pasili drug na drugega. Tako ni v splošni razvrstitvi prišlo do nobenih pomembnejših sprememb. Le Ročič je napredoval na tretje mesto. Jugoslovanska ekipa še zmeraj neogrožena vodi pred vsemi ostalimi, četudi je nizozemska ekipa nekoliko zmanjšala razliko.

Splošna razvrstitev posameznikov po četrti etapi: 1. Veselin Petrovič (J) 2:01:35, 2. Van der Weyden (H) 2:09:46, 3. Ročič (J) 2:07:21, 4. Bolzan (L) 2:08:10, 5. Ghidini (I) 2:09:45, 6. Laković (J) 2:01:14.

Moštevna razvrstitev: 1. Jugoslavija (I) 4:54:30, 2. Nizozemska 5:09:09, 3. Luksemburg, 4. Belgija, 5. Hrvatska, 6. Jugoslavija (II).

LORENZOTTI ZMAGOVALEC POLETAPE KOPER—NOVA GORICA

Tudi četrta etapa je bila razdeljena v dve poletaji. V prvi poletaji Koper—Nova Gorica (116 km) je zmagal Mario Lorenzotti (Italija) v času 3:25:10. Hkrati sta prispela na cilj še Anton Metelko (Hrvatska) in Vid Ročič. Četrti je bil Božidar Cvejin (Partizan) v času 3:25:22 in peti Ahmed Colić (Partizan) v istem času. Šesti je bil Avstrijec Ignjatović.

Niž razburilivega se ni pripetilo na današnji etapi od Kopra do Nove Gorice. Veselin Petrovič je imel kot najboljši v splošni razvrstitvi taktično nalogo, da se odpodije, v kolikor mu to njegovi nasprotniki dovolijo. Med vsjo etapo so Petroviču sledili Van der Weyden, Bolzan in Ghidini. Mirna vožnja je decela ustrezala Petroviču, ki ni imel tako ničesar izgubiti.

Van der Weyden, Bolzan in Ghidini so oredotodili svojo pozornost na Peterliča, pri čemer pa so pozabili na Ročiča ter mu dovolili, da je pobegnil in se pridružil četni skupini. S takšno taktiko je Ročič privozil v Novo Gorico več kot pet minut pred glavno skupino. Tako se je Ročič s šestega mesta v splošni razvrstitvi pomaknil v tej poletaji celo na tretje mesto.

Jugoslovanska ekipa je izgubila enega svojega člana. Varga zaradi poškodbe na kolesarski dirki po Avstriji ni mogel nastopiti v četrti etapi.

BELGJEC SLEEUWAERT ZMAGOVALEC POLETAPE NOVA GORICA—BOVEC

Zanimivo je, da je bil potek druge 73 km dolge poletape malone enak

Namiznoteniške prireditve

V okviru proslav 85-letnice fele-zarne Jesenice in občinskega praznika mesta Jesenice, so jeseniški namiznoteniški igralci izvedli tradicionalno moštveno prvenstvo posameznih obratov Zelezarne. Nastopilo je 19 ekip. Najboljši so bili igralci Metalurške šole, ki so tokrat že tretjič po vrsti osvojili naslov prvaka Zelezarne.

Na prvenstvu polkameznikov je nastopilo 100 igralcev in igralci vseh starosti in poklicov. Pri članih je v 4 skupini zmagal Valenter, v B skupini pa Korban. Med starejšimi člani je bil najboljši Božič. Najboljši mladinec je bil Ličič, v skupini mlajših mladincev pa Klemenc. Pri ženskah je zmagala Mesarjeva.

Preteklo nedeljo je ZNTK Ljubljana organiziral namiznoteniški turnir, ki so se ga udeležili igralci iz Kranja, Kočevja in Ljubljane. Nastopilo je 23 tekmovalcev. Najuspešnejši so bili Kranjčani Ahadič, Petrovič in Bebič, ki so zasedli prvi tri mesta.

V četrti 29. t. m. ob 20. uri bo ZNTK Ljubljana imel v gostih igralce IFC Saarbrückena, ki so prvaki Saarске oblasti. Dva njihova tekmovalca sta nastopila na svetovnem prvenstvu v Londonu. Dvojbo bo v Domu železničarjev, Trg Osobodilne fronte 3.

VESLAŠKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

610 veslačev na startu

Na nobenem povojnem državnem veslaškem prvenstvu se ni zbralo tolikšno število tekmovalcev, kakor v Mariboru. Doslej je prišlo 141 ekip s 610 veslačev.

Tekmovanje bo pri Mariborskem otoku. Zaradi velikega števila prijavljenih ekip bo v petek v večini kategorij izločilno tekmovanje.

IZENACENE MOČI

Moči vseh nastopajočih so zelo izenacene. Teško je soditi, kdo bo zmagovalec v katerikoli kategoriji. Edino Vlasič se bržkone ni treba bati za svojo zmago v skiflu. Nekoliko več upanja d ostalih ima tudi »Mornarjeve osmerce«.

V ostalih kategorijah bo zmagovalec znan šele v zadnjih metrih. Največjo in najlepšo borbo pričakujemo v tekmovanju četvercev s krmarjem razreda. Na startu bodo »Krkca«, »Mornar«, »Crvena zvezda«, »Student« in »Istra«.

SESTNAJST ČOLNOV V ENI DISCIPLINI

Največ tekmovalcev se je prijavilo za disciplino — četverce s krmarjem (prvi razred). Na startu bo šestnajst čolnov. V četvercu s krmarjem za naraščaj je prijavljenih 11 čolnov. Osem čolnov bo tekmovalo v četvercu s krmarjem zveznega razreda. Za naslov državnega prvaka v skiflu za prvi razred se bo borilo sedem tekmovalcev. Enako število bo tudi v četvercu z ženske. Osmerci prvega razreda in naraščaja bodo prav tako množično zastopani. Zaključne borbe na tem prvenstvu bodo v soboto in nedeljo.

SE NEKAJ O PERICI VLASICU

Med tekmovalci je tudi naš evropski skift in s klubskim tovarišem Vasiljem tekmoval tudi v dvojbe scullu.

Simpatični junak medstvenih tekmovalcev v Nemčiji in Angliji se je odzval prošnji našega dopisnika in podedal nekaj zanimivosti. Meri 178 cm tehta 76 kg, rođen se je l. 1932 v Veli Luki pri Korčuli kot sin kmeta in doma pridno pomaga očetu pri delu. Zdaj služi v vojni mornarici, kjer redno dvakrat dnevno trenira dve do tri ure. Za kondicijski trening preteče večkrat dolge proge, seveda tudi pozimi, kadar mu vreme ne dopušča treniranja v čolnu. O svoji reiki zmagi nad ruskim mojstrom Cukalovom

kakor od Kopra do Nove Gorice. Petrovič, Van der Weyden, Bolzan in Ghidini niso pokazali nič najmanjše volje za kakršnekoli ofenzivne akcije. Zdi se, da se le-ti pripravljajo na obracun, ki naj bi sledil v peti etapi med vožnjo prek 1661 m visokega Vršiča.

Na cilju druge poletape v Bovcu je bil vrstni red prvih šestih naslednji: Sleeuwert 2:00:00, 2. Schwenman-

Uspeh mariborskih boksarjev

Partizan (Bgd) : Branik (Mrb) 11:9

V Ljudskem vrtu je gostoval letošnji državni moštveni prvak Partizan iz Beograda. Prijateljskemu srečanju s Branikom je prisotnovalo okrog 1200 gledalcev. Mariborčani so se zelo dobro uveljavili. Kot gost je se zelo dobro uveljavil, saj so match izgubili z minimalno razliko 9:11.

Maribor, 28. jul. (Tanjug). Sinodi je bil v Mariboru prijateljski bok-sarski dvojboj med beograjskim »Partizanom« in mariborskim »Zelezničarjem«. Zmagal je »Partizan« z rezultatom 13:5.

PLAVANJE DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO BO V KAMNIKU

Letošnje državno mladinsko prvenstvo v plavanju bo 30. in 31. julija ter l. avgusta v Kamniku. Na prvenstvu bo sodelovalo kakih 300 tekmovalcev iz vse države. Kamniški športniki

NOV REKORD MUGOSE

Mugoša je včeraj v Beogradu postavil nov državni rekord v teku na 2000 m z rezultatom 5:14,5. Na istem tekmovalstvu je Pavlovič vrigel kopje 66,75 m.

WATERPOLISTI NA STARTU

Na Reki se bodo danes pomerila za državno prvenstvo naša najboljša waterpolo moštva: Mornar, Jug, Jadran, Primorje, Mladost, Jadran (Hercegnovi), Korčula in Polet (Sombor).

Bazen v Kamniku, kjer bo državno mladinsko prvenstvo

prilavljajo vse potrebno, da bo gostom iz vse države čimbolj ugodno. Prireditve bo pod pokroviteljstvom MLO Kamnik in predsednika MLO Alfreda Janka. Za zmagovalce je pripravljen lep spominski pokal.

Mednarodni turnir v Portorožu

Okrajni šahovski odbor Koper bo priredil s Šahovsko zvezo Slovenije od 29. septembra do 4. oktobra v Portorožu I. mednarodni moštveni šahovski turnir. V moštvo bodo štirje člani. Razen domačih šahistov bodo organizatorji s posebnim prospektom povabili na turnir moštva iz 21 držav. Višina nagradnega fonda je 300.000 dinarjev. To bo prvi takšen turnir v Jugoslaviji.

Končan je propagandni šahovski turnir v Banji Kobiljaci. Vrstni red udeležencev je takle: Smederevac II točk, Ivkov, Džaja in Vasiljevič po 9 in pol, Trajković 9, itd.

Jugoslovanska šahistka Milunka Lazarevič je odpotovala v München, kjer se bo udeležila mednarodnega šahovskega turnirja, ki bo od 29. julija do 5. avgusta. Turnirja se bo udeležila tudi zahodnonemška prvakinja Rinder, mednarodni šahovski mojster Schmidt in trije šahovski mojstri iz Münchena.

Uspehi mladega izraelskega šahovskega mojstra. — V Beogradu se mudi že nekaj dni mladi izraelski šahovski mojster Rafi Persitz. Razen več partij z znanimi beograjskimi šahisti je uspešno odigral tudi nekaj simultank.

V Basiju je v teku šahovsko prvenstvo Švice, na katerem sodeluje dvajset šahovskih mojstrov. Po VI. kolu vodita Grob in Walter s 4,5 točke pred Biedom, Kuperjem, Lepinom in Martnujem, ki imajo vsak po štiri točke.

ANTON METELKO SKUPNI ZMAGOVALEC CETRTE ETAPE

Razvrstitev tekmovalcev v četrti etapi: 1. Anton Metelko 5:26:10, 2. Ignjatović (A) 5:26:18, 3. Cvejin (P) 5:26:22, 4. Lorenzotti (Italija) 5:30:15, 5. Colić (P) 5:30:21, 6. Boelhouwers (N) 5:33:04.

Kdaj bodo dirkači vozili skozi naše kraje

Skoraj polovica proge mednarodne kolesarske dirke »Po Hrvatski in Sloveniji« poteka skozi Slovenijo. — Prebivalstvo krajev, skozi katere bodo vozili tekmovalci, bo gotovo zelo zanimivo, kdaj bodo imeli priložnost hoditi kolesarje na tej dolgi in naporni dirki.

V petek ob 13. uri bo v Bovcu start pete etape. V Trento pridejo ob 13.40, na Jesenice ob 15.30, v Lesce ob 15.55, v Kranj ob 16.33. Cilj etape bo v Ljubljani na Titovi cesti pri gostini Kačič ob 17.15.

Start šeste etape bo na Titovi cesti v soboto ob 14. Skozi Domžale bodo vozili ob 14.23, Lukovico ob 14.44, Trojane ob 15.05, Vransko ob 15.25, Zalec ob 15.50, Celje ob 16.05, Vojnik ob 16.20, Sl. Konjice ob 16.45, Sl. Bistrica ob 17.10, Slivnico ob 17.33 in privozil v Maribor na cilj ob 17.50.

Start h končnemu cilju v Zagrebu bo v nedeljo v Mariboru ob 13.

DOTTO ZMAGOVALEC XIX. ETAPE

Aix les Bains, 28. jul. (AFP). V devetnajsti etapi kolesarske dirke Tour de France je zmagal francoski tekmovalac Dotto, ki je prevozil 221 km dolgo progo med Briançonom in Ax le Bensem v času 7:19:20. V generalnem plasmanu še vedno vodi Bobet.

NOV REKORD MUGOSE

Mugoša je včeraj v Beogradu postavil nov državni rekord v teku na 2000 m z rezultatom 5:14,5. Na istem tekmovalstvu je Pavlovič vrigel kopje 66,75 m.

WATERPOLISTI NA STARTU

Na Reki se bodo danes pomerila za državno prvenstvo naša najboljša waterpolo moštva: Mornar, Jug, Jadran, Primorje, Mladost, Jadran (Hercegnovi), Korčula in Polet (Sombor).

ŠAH

Kongres FIDE in šahovska olimpiada

Beograd 28. jul. (Tanjug). Iz obveščenišnih krogov poročajo, da bosta kongres FIDE in turnir narodov v Amsterdamu. Kongres se bo začel 28. avgusta, turnir narodov pa 4. septembra.

Šahovska zveza Jugoslavije je določila kot svojega delegata na kongresu Branika Jevremoviča in Vladimira Vukoviča. V naši ekipi za turnir narodov so: Pirc, Gligorič, Trifunović, Rabar, Fuderer in Matanović. Z ekipo odpotujeta v Amsterdam tudi Z. Dimitrijevič in L. Gabrovskec.

Mednarodni turnir v Portorožu

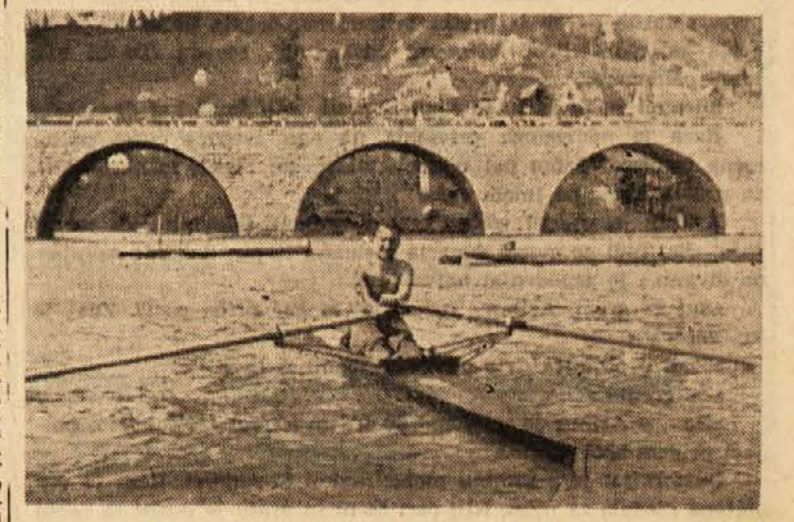
Okrajni šahovski odbor Koper bo priredil s Šahovsko zvezo Slovenije od 29. septembra do 4. oktobra v Portorožu I. mednarodni moštveni šahovski turnir. V moštvo bodo štirje člani. Razen domačih šahistov bodo organizatorji s posebnim prospektom povabili na turnir moštva iz 21 držav. Višina nagradnega fonda je 300.000 dinarjev. To bo prvi takšen turnir v Jugoslaviji.

Končan je propagandni šahovski turnir v Banji Kobiljaci. Vrstni red udeležencev je takle: Smederevac II točk, Ivkov, Džaja in Vasiljevič po 9 in pol, Trajković 9, itd.

Jugoslovanska šahistka Milunka Lazarevič je odpotovala v München, kjer se bo udeležila mednarodnega šahovskega turnirja, ki bo od 29. julija do 5. avgusta. Turnirja se bo udeležila tudi zahodnonemška prvakinja Rinder, mednarodni šahovski mojster Schmidt in trije šahovski mojstri iz Münchena.

Uspehi mladega izraelskega šahovskega mojstra. — V Beogradu se mudi že nekaj dni mladi izraelski šahovski mojster Rafi Persitz. Razen več partij z znanimi beograjskimi šahisti je uspešno odigral tudi nekaj simultank.

V Basiju je v teku šahovsko prvenstvo Švice, na katerem sodeluje dvajset šahovskih mojstrov. Po VI. kolu vodita Grob in Walter s 4,5 točke pred Biedom, Kuperjem, Lepinom in Martnujem, ki imajo vsak po štiri točke.

Tekmovalni prostor za državno prvenstvo v veslarju v Bresternici pri Mariboru

Naš gozdarski strokovnjak v Ameriki

Hibride ameriškega kostanja hoče križati z neko vrsto kitajskega kostanja

V sončnem sadovnjaku raziskovalnega središča tajništva za kmetijstvo ZDA v Beltesville v državi Maryland delajo

poskuse, ki bodo morda rešili okužene kostanje v Jugoslaviji.

Tu namreč dela jugoslovanski gozdarski patolog dr. Mihajlo Krstić iz Beograda, ki je od Organizacije za prehrano in kmetijstvo OZN dobil stipendijo, da bo lahko v Ameriki 6 mesecev proučeval ondotno gozdarsko patologijo. Skrbno je že preveril sadove svojih naporov, da bi križal hibride ameriškega kostanja z neko vrsto kitajskega kostanja,

znano po plodnosti in odpornosti proti rastlinskim boleznim.

Dr. Krstić pravi, da bo ta hibrid mnogo koristil naši industriji za predelavo kostanjevega lesa. Naši kostanji so zdaj okuženi z boleznijo, ki se je razširila po vsej Evropi.

Krstić hoče vzgojiti hibrid, ki bo imel kakovosti kitajskega kostanja.

Velik pa bo kot ameriški gozdni kostanj. Kitajski kostanj namreč zraste samo tako visoko, kakor sadno drevo, in velja za prtilikavo drevo. Krstić dobi hibride tako, da prenese cvetni prah z ameriškega kostanja na cvetove

kitajskega kostanja, kar pomeni, da naravo nekako prevara. Kitajski kostanj je enodomen. Da bi preprečil samoploditev, natakne papirnate vrečice na pestič cveta kitajskega kostanja. Oploditev pestičev kitajskega kostanja s pestiči ameriškega hi-

Dr. Mihajlo Krstić

brida doseže tako, da jih lahko drgne drugega ob drugega.

Dr. Krstić pravi, da bo s križanjem vzgojene kostanje pravočasno poslal v Jugoslavijo, kjer bi jih prihodnje pomlad posadili.

Dotlej jih bo hranil v ondotnih hladnih skladiščih. Dr. Krstić si je ogledal že več vzornih postaj v posameznih ameriških državah. Pozneje bo proučeval še bukove gozdove. Na potovanju po Ameriki se je prepričal, da imata Jugoslavija in ZDA skupne probleme v boju proti raznim rastlinskim boleznim in škodljivcem. V Jugoslavijo se vrne konec septembra.

Morska voda bo pitna

O dobivanju pitne vode iz morske sanjari človeštvo že stoletja, toda to se še nikomur ni posrečilo. Vse pa kaže, da sta se močno približala temu cilju dr. Tomas Samson z washingtonskega univerzitetnega inštituta za oceanografijo in njegov asistent Kurt Mellson. Morsko vodo puštila najprej zmrzniti, potem pa jo segrejeta in očistita. Tako izločita iz nje 75 do 80% soli in drugih mineralnih sestavin, ki se nabere na dnu, od koder jih je lahko odcediti.

Morska sol in druge mineralne sestavine morske vode se večinoma izločijo, ko se začne led topiti. Tako sta dobila kakih 30% prvotne količine morske vode, dovolj čiste, da jo človek lahko pije. Ko sta pustila to vodo znova zmrzniti, sta jo očistila tako, da je bilo pitne že polovica. Poskuse še nadaljuje, da je bilo pitne že polovica. Poskuse še nadaljuje,

Pogled na Zenevo

Kult nogometa v Španiji

Velikanska večina ljudi hodi na nogometne tekme pod vplivom množične psihoze

Po vsem svetu zanimanje in navdušenje za nogomet hitro narašča. Če bi šlo samo za športno zanimanje, za pametne meje, bi proti temu nihče ne imel pomislekov. Toda navdušenje za nogomet je pametne meje že zdavnaj prekoračilo in se jelo spreminjati v brezglavo strast, kateri žrtvuje mladina čedalje več moči, s tem pa jih odteguje svoji vzgoji in izobrazbi

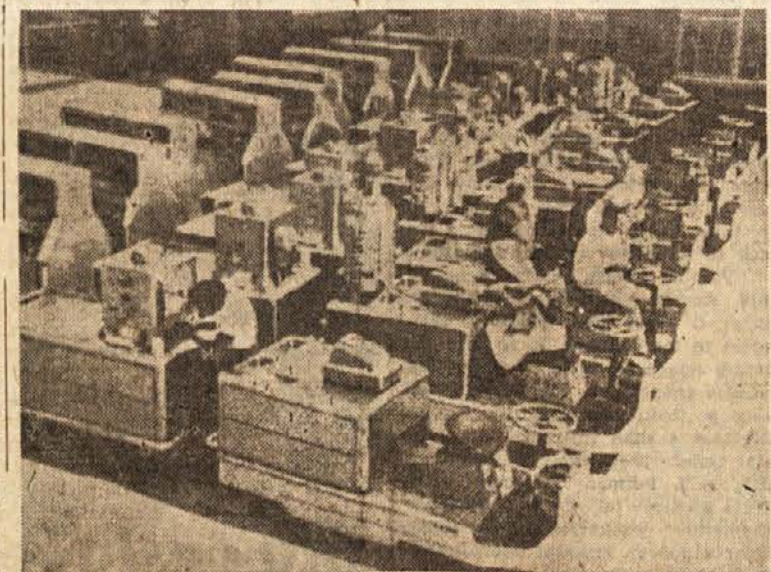
Med deželami, kjer je navdušenje za nogomet že dobilo oblike kulta, oboževanja, je tudi Španija. Civilni guverner Malage Manuel Gardia de Olmo je nedavno izdal odlok o omejitvi številna nogometnih avtomatov, s katerimi so poplavljeni ne le vsa

metnih igrišč je hotel zvedeti, zakaj hite vsako nedeljo, navadno tudi vsak četrtek, v stotisočih na nogometna igrišča. Ugotovitve so naravnost presenetljive. Samo kakih 3% ljudi se razume na nogomet, vsi drugi pa hodijo na nogometne tekme pod vplivom množične psihoze. Nogometna igrišča so po obisku že zdavnaj prekosila arene za bikoborbe. Športni klubi so se spremenili v zelo donosna poslovna podjetja. Veliki stadioni, katerih izdatki in dohodki gredo v sto milijone pezet, so postali gospodarska moč. V takšnih razmerah se je seveda lov za dobrimi nogometaši silno razvil.

Največja nevarnost za španski šport so nedvomno plače poklicnih nogometašev, ki že presegajo dohodke slovečih torerov. Nič čudnega, da dajejo sedem ali osemletni dečki, ki so nekod na dvoriščih in po cestah igrali z bikovimi rogovi »corrida«, zdaj prednost nogometu — »peloti«. Kult nogometa se je tako razmahnil, da je čutila največja španska filmska družba »Cifesa« potrebo po izdelavi nogometnega filma »Enajst parov čevljev«. Predstavniki družbe računajo, da bo dosegel ta film letos največji uspeh. Športno in umetniško je seveda brez pomena.

Ko se je ondan zbralo v starem univerzitetnem mestu Alcali de Teneres več sto pesnikov in mislecev, znanstvenikov in umetnikov, da bi na dan smrti tvorca nesmrtnega Don Kihota Miguela de Cervantesa ustanovili Cervantesovo društvo, so razglasili, da bo odslej razpisana vsako leto Cervantesova nagrada, ki jo bo dobil avtor najboljšega v španski napisanega literarnega dela. Nagrada bo znašala 25.000 pezet ali približno 2500 nemških mark. To pa je približna mesečna plača španskega poklicnega nogometaša. Plače slovečih nogometašev so znatno večje. Zato se ne sme čuditi, da se oglašča čedalje več treznih Špancev, ki zahtevajo, naj bi oblasti vstopnice k nogometnim tekmam obdavčile. S tem denarjem bi lahko znatno podprle gledališča in sploh kulturno življenje.

Restavracija na kolesih

Delavcem neke letalske tovarne v Kaliforniji postrežejo s kolesom iz 12 potujočih restavracij v obliki majhnih »vlakov«. Vlaki so izdelani iz čistega jekla. Iz tovarne naravnost v delavske jedilnice, ki jih je 10. Ko prispe

vlak s kosilom, njegov voznik takoj vključi električni tok v jedilnico, da se jed ne ohladi. Vsak vlak ima tri vagona. Na njih sta po dve veliki posodi s toplo kavo, dve posodi s hladno in osvežujočo pijačo ter posode s toplo hrano in slaščicami.

PRVO ŠTUDENTSKO NASELJE V ŠVICI

Zgradili ga bodo blizu ženevske univerze in v njem bo prostora za kakih 300 študentov in študentk

Oblasti v švicarskih univerzitetnih mestih se že dobrih 20 let ukvarjajo z vprašanjem študentskih stanovanj. V Zenevi so se odločili za zgraditev študentskega naselja. Ustanovili so odbor, ki bo pripravil vse potrebno. Predvsem bo treba zagotoviti pomoč pristojnih oblasti. V dveh ali treh letih se bodo študentje že lahko vselili v nova stanovanja.

V minulem zimskem semestru so organizirali anketo, ki je zajela kakih 2400 študentov. Ugotovili so hoteli, v kakšnih socialnih razmerah žive študentje. Anketa je pokazala, da je študentsko naselje v Zenevi potrebno. Vprašalno polo je izpolnilo 905 študentov in študentk in od teh je približno tretjina pripravljena takoj vseliti se v študentsko kolonijo.

Tako hočejo študentom predvsem priskrbeti cenena stanovanja. Najemnine so v Zenevi precej visoke, ker živi v mestu razen mnogih tujih študentov tudi mnogo pripadnikov raznih mednarodnih organizacij. Stanovanjsko stisko in visoke najemni-

ne čitijo zlasti tuji študentje. Te težave bodo odstranili z zgraditvijo študentskega naselja. Najemnine v njem bodo ustrezale gnotnemu položaju študentov. Hkrati hočejo pristojne ženevske oblasti vzpostaviti v neposredni bližini univerze središče študentskega življenja. V minulem zimskem semestru je bilo na ženevski univerzi vpisanih 1306 tujcev, predvsem orientancev in Američanov. Tujih študentov je bilo na univerzi 55%. Ker večina ne more navezati stikov z domačini, ostane vsa leta, dokler traja študij, osamljena. Pa tudi medsebojnih pravih stikov študentje z redkimi izjemami nimajo. V študentskem naselju pa se samo po sebi razvije skupno življenje in poglubi čut za skupnost.

Misel, da bi zgradili v Zenevi študentsko naselje, ni nova, pač pa je novo njegovo zunanje lice. Zgraditvi nameravajo večje stanovanjske bloke, v katerih bo prostora za kakih 300 študentov in študentk. Sobe bodo povezane v skupine po 15 in vsaka bo imela svojo kuhinjo. Ker so imeli v Parizu slabe izkušnje s paviljoni, v katerih stanujejo študentje raznih narodnosti ločeno druga

od druge, bodo v Zenevi študente raznih narodnosti pomešali. Poročeni, ki jih je zlasti mnogo med ameriški študenti, bodo imeli ločena stanovanja. Študentsko naselje bo imelo tudi restavracijo, v kateri bodo dobivali študentje poceni obede in večerje. Študentje, ki imajo več denarja, bodo plačevali nekoliko večje najemnine, da bodo tako posredno pomagali revnejšim. Študentsko naselje bodo zgradili dobrih deset minut hoda od univerze. To bo prvo takšno naselje v Švici. Če se bo obneslo, bodo tudi druge švicarske univerze v tem oziru posnemale ženevsko.

Madrid: Dom tiska

španska mesta, marveč tudi vse vasi. V pokrajini Malagi je odslej prepovedan šolski mladini v šolskih urah obisk dvoran in restavracij, v katerih stoji nogometni avtomati. Najbrž v Španiji še ni bilo odloka, ki bi ga sprejeli prizadeti s tolikšnim odporom in ogorčenjem. In vendar je pamen in potreben, kajti nogometni avtomati so postali v Španiji nekakšno narodno zlo. V največje predmestni krčmi in v najrazkošnejšem hotelu so ti avtomati samo po sebi razumljiva narava, v mestih pa so iznajdljivi ljudje odprli »športne dvorane« s tucati igralnih miz, na katerih si mlado in staro prizadeva pognati žogo v nasprotna vrata.

Inštitut za proučevanje javnega mnenja v Španiji je pred nekaj tedni organiziral zanimivo anketo. Od obiskovalcev nogo-

ZA DOBRO VOLJO

— Zdej, ko nič ne delaš, bi moral misliti na svoje poslovne stvari!

MALI LEKSIKON

Kdo in kdaj je v Crni gori prepovedal doboje med bratovščinami in plemen?

Kje je mojstrovina našega slovečega kiparja 15. stoletja Franja iz Vrane?

Do leta 1798 je bil v Crni gori dovoljen kolektivni dvojob in dvojob med posamezniki. Proti kolektivnemu dvojobu je nastopil metropolit Ester z njegovim »Zakonom o obsegu crnogorskom i brdskom«, v katerem je rečeno: »Med namy o ljudje, ki često zaradi malenkosti izzevojo drug drugega na dvojob, nočejo pa sami preizkusiti junaštva, marveč oba križita in zbereta čimveč vojsko, potlej pa se začne dvojob s puškami, dokler ne toče kri in ko, da se začne klati njihov otroci. Sama pa stoji ob strani zdrava in vesela. Zato naj vsakdo ve, da bo odslej, če bi se še kje pripetilo, da bi se dva človeka izvala na dvojob, izrečena nad njima kazen deželnega sodišča, vsi pa bomo takšne ljudi preganjali kot zločince in hujšake ljudstva.«

Mnoge naše zgodovinske dragocenosti so v tujini. Precej jih je onkraj Jadrana, nekaj pa tudi v dunajskem muzeju. Mojstrovina našega slovečega kiparja Franja iz Vrane pri Zadru (Francesco Laurana), ki je umrl leta 1502 v Franciji, je shranjena v bivšem dunajskem dvornem muzeju Gre za doprni kip princese. Pokrila ga je bleščeča glazura da je zdaj podoben beli kosti. Zelo dobro so se ohranile tudi barve. Ta kip je bil po zaslugi upravnik dunajske muzejske zbirke nekaj časa v Zagrebu, kjer so ga lahko strokovnjaki proučili. Zdej skušajo napraviti kopijo, da bi z njo izpopolnili zbirko zagrebskega muzeja.

TRIJE TOVARIŠI

E. M. REMARQUE

ROMAN 137

»Tudi deklica stane,« je dejal Arthur in zvrnil drugo čašo piva. »Morda pa se bo našla prikurjena, bogata baba, ki jo bo vzela za svojo. Proti primerni odškodnini, seveda. To bi bilo edino pametno.«

Zdrnil se je iz svoje zamišljenosti. »Ali imaš kaj denarja?« Roza je neutegoma privlekla na dan svojo s kavo polito ročno torbico. »Samo pet mark, Arthur, saj nisem mogla slutiti, da prideš, doma pa imam več.«

Arthur je spustil srebro v žep svojega telovnika ko turški paša. »Saj tudi ne moreš denarja zaslužiti, če poseadaš tu z zadnjico na divanu,« je zagodrnjal nejevoljno.

»Saj že grem, Arthur. Toda zdaj ni kaj prida posla. Zdej je čas večerje.«

»Tudi drobtinica dela gnoj,« je menil Arthur.

»Ze grem.«

»Na...« Arthur je zabobnal po trdem klobuku. »Takole o polnoči pridem spet mimo.«

Odštokljaj se s svojimi mahedravimi kretnjami. Roza je vsa blažena gledala za njim. Niti ozrl se ni in vrata je pustil za seboj odprta. »Kamela,« je zaklel Alojz in zaprl vrata. Roza nas je

ponosno gledala. »Mar ni sijajen? Tega nič ne omeha. Kje neki je tičal tako dolgo?«

»Saj vendar vidiš po koži,« je odgovorila Wally. »V zaporu. Govno v svilenem papirju!«

»Ne poznaš ga...«

»Ga imam že dovolj,« je rekla Wally.

»Ti tega ne razumeš.« Roza je vstala. »To ti je pravi mož. Ne mevža. No, če je tako, pa grem na delo. Pozdravljeni, otroci!«

Pomljena se je hitro odmajala. Zdej je bil spet nekdo tu, ki mu bo smela izročiti svoj denar, da ga bo sproti zapil, potem pa jo pretepel. Bila je srečna.

Cez pol ure so odšle še druge. Samo Lilly je obsedela s svojim okamenelim obrazom. Še nekaj časa sem brenkal na klavir, potem pa sem pojedel kos kruha z maslom in odšel. Z Lilly nisem več vzdržal sam.

Taval sem po mokrih, temnih ulicah. Na pokopalšču se je bil zbral oddelek Armade spasa. Pelj so s pozavnami in trobenjami o nebeškem Jeruzalemu. Obstal sem. Izenada me je prešinil občutek, da ne bom mogel vzdržati, sam, brez Pat. Buljil sem v motno bleščeče nagrobne spomenike in si prigovarjal, da sem bil pred enim letom še mnogo bolj sam, da Pat takrat sploh še nisem poznal, da pa jo zdej poznam, čeprav nisva skupaj. Toda vse to ni nič pomagalo — bil sem iznenada ves strt in sam nisem vedel, kaj bi storil. Naposled sem odšel v svojo sobo pogledat, ali ni morda medtem prispelo njeno pismo. To je bilo popolnoma nesmiselno, saj še ni utegnila pisati, in pisma tudi ni bilo, vendar pa sem šel v sobo pogledat.

Ko sem odhajal, sem srečal na pragu Orlova. Bil je v smo-

kingu in odpetem plašču; namenjen je bil v svoj hotel na plesno uro. Vprašal sem ga, ali je medtem kaj slišal o gospe Hassejevi.

»Ne,« je odgovoril. »Ni je še bilo na spregled. Tudi na policiji se še ni zglasila. Sicer pa je tudi bolje, da ne pride.«

Skupaj sva odšla po cesti. Na vogalu je stal tovorni avto z vrečami premoga. Šofer je bil odprl streho hladilnika in ukvarjal se je z motorjem. Potem je zlezal na svoj sedež. V trenutku, ko sva prišla mimo, je vžgal motor in na vso moč pognal avto. Orlov se je zdrzil. Pogledal sem ga. Bil je bled ko zid.

»Kaj ste bolni?« sem vprašal.

Nasmehnil se je z bledimi ustnicami in odkimal z glavo.

»Ne — pač pa se večkrat ustrašim, če nepričakovano zaslišim tole. Ko so mi v Rusiji ustrelili očeta, so tudi pustili zunaj brniti motor tovrnega avtomobila, da ljudje ne bi slišali strelcov. Vzlic temu pa smo jih slišali.«

Spet se je nasmehnil, ko da se mora opravičevati. »Z mojo materjo pa se niso mnogo ceremonili. Ustrelili so jo navsezgodaj v kleti. Z bratom sva lahko potem ponoči pobegnila. Imela sva še nekaj demantov. Toda moj brat je med potjo zmrznil.«

»Zakaj so pa vaše starše ustrelili?« sem vprašal.

»Moj oče je bil pred vojno poveljnik kozoškega polka, ki je pomagal zadržati neki upor. Vedel je, da bo do tega prišlo. To se mu je zdelo popolnoma v redu, kakor pravimo. Moja mati pa seveda ni tako mislila.«

»Kaj pa vi?«

Napravil je kretnjo, ki je kazala, da mu je spomin na to mučen. »Od takrat se je že marsikaj zgodilo.«

»Da,« sem pritrdil, »to je tisto. Več, kakor more preleteti človeška glava.«

Primorsko ljudstvo je pred desetimi leti odločno izpovedalo, da hoče živeti v matični domovini

Ob deseti obletnici velikega vseljudskega zborovanja v gozdu nad Gornjo Branico in Šmarjem na Vipavskem, ki se ga je udeležilo več kot 6000 ljudi Primorske

Jutri bo minilo deset let od velikega političnega zborovanja primorskega ljudstva, ki se je spreminilo v do takrat največjo manifestacijo za priključitev k svoji matični domovini Sloveniji in Jugoslaviji. Tridesetega julija 1944. leta se je na jasi sredi hrastovega gozda med Gornjo Branico in Šmarjem v Vipavski dolini, komaj 3 kilometre od najbližje nemške postojanke zbralo več kot 6.000 ljudi in navdušeno vzklikalo za novo Jugoslavijo ter nadaljevanje narodnoosvobodilne borbe do končne zmage nad fašizmom.

Primorsko ljudstvo je takrat skupaj z vsemi jugoslovanskimi narodi preživljalo hude dni. Okupator, ki je slutil svoj naglo bližajoči konec, je prav v tistih vročih julijskih dneh sprožil veliko ofenzivo proti IX. korpusu ter povečal teror nad civilnim prebivalstvom, ki je množično sodelovalo na strani osvobodilnega gibanja. Hrabri borci pa so se uspešno zoperstavili navalu mnogo močnejšega sovražnika in mu prizadejali velike človeške in gmetne izgube; po končani ofenzivi pa so prešli v napad na vsej črti od Postojne, prek Ajdovščine do Gorice in Podbrda na Tolminskem.

Sredi teh dogodkov se je vršilo zborovanje, ki se ga tukaj še živo spominjajo. Prav iz Tržiča, Gorice, Trsta, Sovodnj, Doberdoba, Renč, Vipavske doline, Tolmina in številnih drugih krajev širom Slovenskega Primorja so prihajali ljudje v sprevidih, z od sreče žarečimi obrazi in pesmijo na ustih ter tisočji zastav in transparentov v rokah. Dekleta s Krasa so prišle v skupinah, oblečena v slovensko narodno nošo in z rdečo zvezdo na prsih. Ndaleč od jase je še pred polnočnem divjala ogorčena borba, ki je okoli 1500 ljudem preprečila prihod na zborovanje. Nepregledna reka ljudi pa je kljub vsem nevarnostim obšla sovražne postojanke in zasede ter točno ob napovedanem času prišla na zborovanje.

Slavnosti je dalo posebno svečano obeležje dejstvo, da so zborovanju prisostvovali predstavniki SNOŠ tov. Miha Marinko, zastopnica CK KPS tov. Lidija Šentjura.

podpredsednik Pokrajinskega odbora OF za Slovensko Primorje tov. Joža Vilfan, politični komisar IX. korpusa tov. Janez Hribar, napredni duhovnik iz Šmarja tov. Jože Bajt, predstavniki zaveznških vojaških misij pri IX. korpusu in številni drugi gostje.

Tovariš Miha Marinko na množičnem zborovanju v Gornji Branici 1944. leta

V daljavi je bilo slišati regljanje okupatorjevih strojníc, ko se je tov. Joža Vilfan povzpel na improvizirani govorniški oder, odprl zborovanje in pozdravil navzoče. Med navdušenimi ovacijami poslušalec ter prepevanjem partizanskih pesmi so govorili še Miha Marinko, Lidija Šentjura, Janez Stanovnik, Janez Hribar, zastopniki SPZZ in ZSM ter predstavnika angloameriške in sovjetske vojaške misije.

Ko danes ocenjujemo dogodek iz tistih dni se nam zdijo zlasti pomembne besede predstavnika angloameriškega vojaškega odposlansva g. majorja Wooda, ki je s temile besedami izrekel priznanje junaških borbi jugoslovanskih narodov proti okupatorju:

»To je pogumna in junaška armada, oborožena v velikih meri z orožjem, ki ga je zaplenila v boju z brezobzirnim sovražnikom, prepajena z brezprimernim duhom poguma in tovarištva ter prav tako pogumno ljudstvo, čigar boj bo prišel v zgodovino kot eno velikih poglavljev ljudskega boja za svobodo.«

Po zborovanju, ki se je spreminilo v spontano manifestacijo slovenstva in jugoslovanstva ter

trdne povezanosti z vsemi svobodoljubnimi narodi v skupni borbi proti fašizmu je bil v Šmarju kulturni program, ki ga je izvajala kulturna skupina IX. korpusa. Ob sončnem zahodu pa se je ogromna množica začela razhajati.

Ta velika manifestacija politične zrelosti in zavednosti Primorcev je naletela na velik odmev v vsej Jugoslaviji in tudi v tujini. O zborovanju je poročala večina časnikov,

BRALCINAMPISEJO Gradbišča bi morali nadzirati gradbeni inšpektorji

Gradbena inšpekcija pri Mestnem ljudskem odboru v Mariboru nima potrebnih inšpektorjev. Zato je nevarnost, da nepošteni ljudje pri gradbenih podjetjih izrabljajo pomanjkanje kontrole na gradbiščih in se ne ravna po načrtih in predpisih. Bivši direktor gradbenega podjetja »Obnova« v Mariboru je naročil delovodji, naj pri gradnji poslopja Cietban naredi nekatere spremembe in se ne ravna v celoti po načrtu. Tako so zmanjšali odpornost zidovja, ki je na nekaterih mestih tanjša, kot bi moralo biti po načrtu. Na srečo je to odkril investitor in gradbena inšpekcija, še preden je bilo poslopje dograjeno. Sedaj zahtevajo, naj gradbeno podjetje napako oziroma zlorabo popravi na svoje stroške. Zaradi tega bo ves delovni kolektiv podjetja Obnove utrpel precejšnjo škodo. Če večja škoda bi bila, če ne bi opazili, da poslopje ni grajeno točno po načrtu, in bi se zgodila nesreča ali bi pa predčasno dotrajalo. Tudi takj pri-

meri so se v Mariboru dogodili v povojnih letih.

Uslužbenici gradbene inšpekcije v Mariboru ne utegnejo opravljati najvažnejših administrativnih poslov, a kaj še da bi nadzirali dela na gradbiščih. Zato je nujno, da gradbena inšpekcija čimprej dobi potrebno število inšpektorjev, za katere so mesta pri MLO predvidena. Toda vsi doseđanj razpis so ostali brez uspeha. Doslej niso mogli najti ustreznih strokovnjakov, ki bi bili pripravljeni za določeno plačo sprejeti to službo.

Pravijo, da se lahko zaposle pri gradbenih podjetjih, kjer jih bolje plačajo. Nekatera podjetja včasih plačajo več, kot določa tarifni pravilnik, če drugače ne morejo dobiti strokovnjaka. Ali bo MLO lahko določil za gradbene inšpektorje ustreznj dodatek, ali bo še čakal. Prejemke gradbenih strokovnjakov pri podjetjih in državnih ustanovah bi bilo treba nekako vskladiti; kajti na gradbiščih lahko nastane mnogo večja škoda za skupnost, kot bi bili izdatki za gradbene inšpektorje. P. J.

Jeseniške gospodinjje se upravičeno pritožujejo

Ze dober mesec je na Jesenicah pri prodaji sadja in zelenjave pravi nered. Lokal »Sadje zelenjava« v bližnji trga so pred mesecem zaprli, na trgu pa stoji ena sama stojnica z dvema prodajalkama, ki se pa pod majhnim šotorom med tolikimi prodajčki komaj še obračata. Ali ne bi bilo bolje, če bi imeli vsaka svojo stojnico, saj bi obe lažje prodajali, gospodinjam pa ne bi bilo potrebno čakati cele ure. Prav tako se človek nehotе vpraša, zakaj ni konkurence pri prodaji sadja in zelenjave? Po novi preusmeritvi trgovine bi najbrž lahko to uresničili trgovski podjetji »Zeleničar« in »Kaštar«, saj imata obe res sposobni poslovođji; na trgu pa stoji kot nalašč že pripravljeni lepi zgrajeni baraki, ki letos stojita prazni in zaprti v posmeh gospodinjam in nesrečnim prodajalkam, ki stojita pod platnatim šotorom v deževnem vremenu do pasu premočeni. Pa tudi cene zelenjavi in sadja

niso v skladu s kupno močjo prebivalstva. Ko sem pred nedavnim govorila z ženskami iz Vovvodine, se nisem mogla načuditi, kako poceni (v sorazmerju z namj življo). Morda bi tudi našim trgovskim podjetjem kazalo, da bi nabavljali v Vovvodini zelenjavo in vsaj to (če že mora biti sadje res tako drago) nudili našim družinam po znosnih cenah. — Prav tako je z jajci. — Ker se spet bližamo prvem, izražamo vse gospodinjje skupno željo, da se ne bi spet podražila sadja in zelenjave, kot je bil to primer prvega julija, ko smo povprečno vse predmete plačevali za okrog 10 din draže. Pa brez zamer!

Vanka

GABRIJELE

V Gabrijelah pri Krmelju na Dolenjskem je mladinska organizacija šele dobro leto, vendar je dosegla že dokaj lepe uspehe. V vasi je pričela s kulturnoprosvetnim delom ter je že v jeseni uprizorila igro »Bunka«, sedaj pa pripravljajo uprizoritev Finžgarjeve drame »Razvaline življenja«. Lani so napravili nad 300 prostovoljnih ur pri seđnji gozdov, ki jih je ogrožal lubadar. Letos pa so pomagali pri čiščenju poplavljenih krajev in zbirali za poplavljenec denar. V organizaciji dobro deluje tudi šahovska sekcija.

V zadnjem času pa se mladina iz Gabrijel pridno pripravlja za odhod na proslavo na Ostrožno.

Za doseđanje dela je gabrijelska mladina prejela pohvalo in diplomu, ki ji bo pri bodočem delu v vzpodludo. K.

Pred občinskim praznikom v Zagorju

V Zagorju ob Savi bodo dne 9. avgusta proslavili občinski praznik. Ta dan je za Zagorjane pomemben spomin na 9. avgust 1941. V noči od 8. na 9. avgust 1941 so namreč partizani napadli Nemce in »verkušce« v njihovih postojankah v Zagorju in zanesli med nje strah in zmedo. S tem je bil dan znak zavednim Zagorjanom za odpor proti krutemu okupatorju. Iz zagorske doline so po tem dnevu začeli odhajati v partizane rudarji in ostali zavedni ljudje.

Zagorjani se na praznik lepo pripravljajo. Sportne in kulturne prireditve se začne že 1. avgusta in bodo trajale do 9. avgusta. Ta dan bo izpolnjen s posebnim programom.

skupne vaje, na katerih so obvezniki pokazali, da so imeli dobre inštruktorje.

Obvezniki so bili delavci tudi iz ven obveznega pouka. Pomagali so pri gradnji keglaškega igrišča, pri

Skoraj 80 učencev v Glasbeni šoli

Glasbena šola v Zagorju je po osvoboditvi vzgojila že precej mladega kadra, ki se šola na srednjih glasbenih šolah ali pa je vključen v rudarsko gođbo. Mladina ima veselje do glasbe in jo moramo v tem oziru tudi podpreti, z drugimi besedami: dati moramo Glasbeni šoli več pomoči kot doslej. Uspehi, ki jih je šola doslej zela, so dokaz, da je pouk glasbe za mnoge mlade ljudi kulturna potreba. Tega se zavedajo tudi učitelji na šoli, saj je njihovo delo v vseh teh povojnih letih zares bilo plodono. Kljub raznim težavam so vztrajali v svojem pođrtvovalnem delu in neumorno vzgajajo nov glasbeni kader. Letos je imela šola 78 učencev. To je tudi najbrž maksimalno število učencev, ki jih šola lahko sprejme. Na razpolago je namreč premalo učnih prostov. Primanjkuje tudi glasbil, predvsem pa klavirja. Trobila in klarinete ima šola izposojene. Instrumenti so že stari ter močno obrabljeni, tako da je z njimi res moka doseči zadovoljive uspehe. Ker je pouk vsestranski — učijo klavir, violino, čelo, kontrabas, flavto, klarinet in ostala trobila — je jasno, da je nujno, da šola nabavi zadostno število glasbil. Vprašanje je le, kako dobiti potreben denar.

Veliki načrti predvojaške vzgoje

Center predvojaške vzgoje ima večino obveznikov k, so zaposleni pri rudniku in pri drugih podjetjih v Zagorju. Vseh skupaj jih je 250. Njih disciplina je vzorna, saj obiskujejo pouk 95 odstotno. V juniju so imeli

gradnji strelišča strelske družine, sodelovali so pri večjih prireditvah.

Vodstvo centra predvojaške vzgoje saj je letos postavilo obširen načrt. Razen predpisane pouka in vaj bo do obvezniki v zvezi s člani strelske družine zgradili novo strelišče, ker staro ne ustreza več. Nadalje bodo gradili športni stadion. Vse to bo stalo seveda mnogo truda in materialnih sredstev, vendar bodo ob pomoči oblasti in rudnika gotovo izvršili načrt.

Za ostale obveznike predvojaške vzgoje, ki niso vključenj v center Zagorje — to so predvsem obvezniki v ostalih občinskih zagorskega sektorja — organizirajo spomladanska in jesenska 7-dnevna logorovanja, na katerih dolijo obvezniki potrebne teoretično in praktično znanje iz vojaške stroke.

Zadruga v industrijskem kraju lahko uspešno dela

Ceprav kmetijska zadruga Zagorje ne obsega izrazito kmečkih vasi, vendar je njeno delo za Zagorje in njeno okolico glede pospeševanja kmetijske zele koristno. Zadruga šteje 250 članov in ima živinorejski, sadjarstvo-poljedelski, lesni, kreditni in strojni odsek. Nas zanima predvsem, kaj je zadruga napravila za izboljšanje kmetijske proizvodnje.

Zagorčarji se zlasti zanimajo za razširjenje sivo-rjave pasme živine in so v ta namen nabavili 5 krav. Če lastnik ne bi mogel rediti prirastka, ga bo zadruga odkupila, oziroma zamenjala in dala teleta v rejo, oziroma jih bo odprodala takim kmetom, ki jih bodo lahko redili. Zadruga je nabavila tudi plemenskega merjasa. Nadalje so organizirali pašo živine na obširnih visokoležečih pašnikih v Gorah nad Turjem, kar je zelo koristno za rast živine.

Posebno pozornost posveča zadruga sadjarstvu. Nabavili so 4 prevozne in motorno prevozne škroplilnice za škropljenje sadnega drevja proti raznim škodljivcem, zlasti proti kaparju. Organizirali so tudi enodneveni tečaj o sadjarstvu in več predavanj. Vsa so bila dobro obiskana. Ob pomoči občine so izvedli nazorno zatiranje koloradskega hrošča. Bavili so se v manjšem obsegu tudi s pogozdovanjem. — Na letošnji razstavi

lokalne industrije in obrti je zadruga razstavila razne poljedelske stroje in orodje. V svojih poslovalnicah nudi z drugarjem razno železnino in druge poljedelske potrebšćine.

OD VSEPOVSOD

KAMNIK

V soboto so odprli most čez Kamniško Bistrico med cestami Kamnik-Domžale in Volčji potok-Radomlje. Prebivalci grajojo področje, ki je most zgradilo, zakaj ni priključek h glavni cesti, v dolžini približno 100 metrov, zvaljalo in utrdilo. Cesta je na tem mestu zelo razoranata, zato priporočajo Upravi za ceste OLO Ljubljana okolica da tudi to popravi.

Ljubitelji in obiskovalci koše na Starem gradu nad Kamnikom se pritožujejo nad malomarnim odnosom do gorske poti na Stari grad. Po tej poti je namreč spravljalas le Gozdna uprava Kamnik in je pot skoraj do cela uničila. Prebivalci so vložili na Mestno občino in planinsko društvo več protestov, v katerih navajajo, da Gozdna uprava pot na svoje stroške čimprej popravi.

Uprava vodne skupnosti za Gornjo Savo in Kamniško Bistrico v Kamniku je povabila vse koristnike Mlinščice, da strugo očistijo, ker vodno silo uporablja kamniška industrija. Ljudje so že začeli delati in upamo, da bo kanal v kratkem očišćen.

Ljudski odbor mestne občine je razpisal licitacijo za gradnjo dveh stanovanjskih hiš. Občina jih bo gradila iz lastnih sredstev in vsaka bo imela po devet stanovanj. Delo je licitiralno podjetje »Graditelj« in te dni je bila sklenjena pogodba. Delati bodo začeli še v tem tednu. V kolikor bo mestna občina odobrila še investicijski kredit za gradnjo iz stanovanjskega sklada OLO Ljubljana okolica, bo gradila še dva delovorka na Kovinarski cesti. Tako bi do prihodnjega leta pridolili 25 stanovanj.

ADLEŠIČI

Kakor smo zvedeli, se bo davna želja Adlešičanov vendarle uresničila. Ze dolgo pričakovani avtobus bo prišel 1. avgusta redno voziti. Z njim bodo dobile zvezo s Črnomljem vse vasi občine Adlešiči in Preloke, kar bo vsekakor v obojestransko korist.

Dela pri gradnji zadržnega doma so zastala zaradi pomanjkanja streliva. Če je res samo to vzrok in če bi hoteli imeti zadržni dom vsaj letos že pod streho, bi dinamit že kje dobili.

Adlešiči imajo zelo lepo okolico ob Kolpi, in tudi voda je prijetna za

Iz zaklenjenega stanovanja

Ivan Koštrinj iz Spodnje Lokovce, okraj Nova Gorica, je prijavil TNZ, da mu je 25. julija v dopoldanskih urah iz zaklenjenega stanovanja nekdo ukradel 98.000 din, ki jih je imel spravljene v pločevinasti škafli. Za storilcem poizvedujejo.

Svojevrsten tat

Posestnica Ivana Tome z Dobrave št. 54 je v začetku julija prijavila, da ji je 1. v mesecu nekdo ukradel 15.000 dinarjev, ki jih je imela v spalnici. Za neznanim storilcem so poizvedovali, toda brez uspeha. 18. julija pa je oškodovanka našla na klopi pod oknom stanovanja pisemski ovitek, v katerem je bilo 14.500 din.

Berač je kradel

K posestniku kajku Struklju iz Zagorjih Pirnič je prišel beračič nek neznanec. Ko je opazil, da je doma samo stara mati Marija Petuč, je začel prebršno hoditi po hiši in izmaknil moške hlače ter štiri ženske obleke in tako oškodoval Struklja za približno 25.000 din.

Tovorni avto je zgorel

Dne 23. julija je na zvezni cesti I. reda pri Tiški vasi, okraj Novo mesto, zgorel tovorni avtomobil, last podjetja »Avtoprom«. Brežice. Navotoren je bil z raznimi kemikalijami in oljnatimi barvami. Med voziljo je iz neznanega vzroka začelo v karseriji med tovorom goriti. Ognja ni bilo moč pogasiti. Zakaj je oženj nastal, preskušajo.

MEDVODE

Svet za prosveto in kulturo Ljubljana-okolica je priredil za žolsko mladino tabor ob Sori. Taborijo tri izmene po 15 dni. V dveh izmenah so partizanske sirote v eni pa žolski otroci, ki prispevajo po 1500 din. Tabor se imenuje »Črni sokol« in v njem tabori 40 pionirjev. Njihovo življenje je zelo pestro; igrajo nogomet, odbojko, tekmujejo v teku, streljanju in prirejujejo izlete. Sodelovali so tudi na partizanskem pohodu na Osojnik. Razen razvedril, pa se pionirji navajajo tudi k delu, pomivajo posodo, pomagajo v kuhinji in nosijo drva. S hrano so taborniki zadovoljni, saj so se nekateri zredili za 2 do 6-kg. R.

Vesla družba pred šotorom

Obvestilo

OBVEŠČAMO VSE POTROŠNIKE POGONSKIH GORIV IN MAZIV, DA SMO ODPRLI

Ker je novi servis opremljen z modernimi napravami za oskrbovanje motornih vozil z gorivi in mazivi ter napravami za polnjenje vode v hladilnik in polnjenje zraka za gume, boste postreženi najhitreje in najsolidneje.

Usluge polnitve hladilnikov z vodo in gum z zrakom izvršujemo našim odjemalcem brezplačno.

Servisna postaja prične obratovati v petek, dne 30. t. m. ob 6. uri zjutraj in bo odprta vsak dan vključno nedelje in praznike od 6. do 20. ure neprekinjeno, od 20. ure do 6. ure pa posluje nočna služba.

NOVO NAJMODERNEJŠO SERVISNO POSTAJA

NA TRŽAŠKI CESTI — TELEFON ŠTEVILKA 20-676

za oskrbovanje motornih vozil z gorivi in mazivi

Na novem servisu dobite bencin, plinsko olje ter popoln asortiman maziv, potrebnih za motorna vozila.

PRIPOROČA SE

PETROL

LJUBLJANA